

Datum: januari 2024

Pedagogisch Beleidsplan

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Visie en doelstellingen	4
Visie op het kind	4
Pedagogische visie	4
Visie op kinderopvang	5
Doelstellingen	5
De ontwikkeling van een kind	6
Sociaal-emotionele ontwikkeling	6
Spraak-taalontwikkeling	7
Cognitieve ontwikkeling	7
Motorische ontwikkeling	8
Creatieve ontwikkeling	8
Seksuele ontwikkeling	9
Identiteitsontwikkeling	10
De houding van de pedagogisch medewerkers	10
Sensitieve responsiviteit	11
Respect voor autonomie	11
Praten en uitleggen	12
Structureren en grenzen stellen	12
Begeleiden van interacties tussen kinderen	13
Ontwikkelingsstimulering	13
De doelstellingen van kindercentrum de Rommelpot	14
Emotionele en lichamelijke veiligheid bieden	14
Positieve groeps sfeer	15
Dagritme vastgelegd in een schema:	17
Stimuleren van de persoonlijke competenties	22

Stimuleren van de sociale competenties	28
Normen en waarden en de 'cultuur' eigen maken	31
Kwaliteitsbewaking	33
Pedagogisch medewerkers	33
Werkoverleg	34
Lerende organisatie	34
Opleidingsplan	35
Stagiaires	35
Inzet stagiaires van de opleiding pedagogisch medewerker.	35
IPad	35
Verklaring omtrent gedrag (VOG)	36
Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid	36
Signaleren	36
Meldcode kindermishandeling	37
De rol van de ouders	37
Ouderbetrokkenheid	37
Oudercontact	38
Mentorschap	38
Vertrouwelijke informatie	38
Nieuwsbrief ouders	38
VVE thuis	38
Oudercommissie	39
Klachtenregeling	39

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Stichting Kindercentrum de Rommelpot. De Rommelpot wil ouders ondersteunen bij het combineren van werk, studie en zorg voor hun kinderen, zodat ouders zich optimaal kunnen ontplooien. Tegelijkertijd willen wij bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Wij verzorgen verantwoorde kinderopvang voor ouders en kinderen, onafhankelijk van hun achtergrond en identiteit. U kunt bij ons terecht voor:

- Het kinderdagverblijf (KDV). Het kinderdagverblijf biedt dagopvang voor kinderen van 6 weken tot 4 jaar. De kinderen kunnen de hele dag komen en kunnen geplaatst worden voor minimaal 2 dagdelen en maximaal 10 dagdelen per week.
- De voorschool/peuterarrangement. De voorschool en het peuterarrangement is vooral bedoeld voor de ontwikkeling en het speelplezier van kinderen van 2,5 tot 4 jaar. De kinderen van de voorschool komen een aantal vaste ochtenden per week. Voor de peutergroep is dagopvang mogelijk.
- De buitenschoolse opvang (BSO). De buitenschoolse opvang biedt opvang voor kinderen van 4 jaar tot het moment dat de kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan buiten de reguliere schooltijden om.

Voor verantwoorde kinderopvang is veel nodig. Het leveren van 'goed werk' moet geen toeval zijn, maar het gevolg van planmatig werken. Het beleidsplan is dan ook geen 'boekje voor op de plank', maar een handboek waarin staat wat wij doen en waarom. Het beleid toetsen wij dagelijks aan onze nieuwe ervaringen en kennis, op basis waarvan wij van tijd tot tijd ons beleid zullen aanvullen en aanpassen. In onze visie mag het beleid geen statisch document worden.

Wij wensen u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Het team van kindercentrum de Rommelpot

Inleiding

Het vastleggen van het beleid geeft houvast bij het dagelijks handelen en zorgt voor continuïteit en een eenduidige aanpak naar de kinderen. Een duidelijk pedagogisch beleid biedt de organisatie tevens een toetsingsinstrument voor de kwaliteit. Daarnaast kunnen ouders op deze manier lezen op welke wijze er voor hun kinderen wordt gezorgd en op welke manier zij in hun ontwikkeling worden gestimuleerd. In het pedagogisch beleid wordt de visie van kindercentrum de Rommelpot op het kind, de pedagogische visie en de doelstellingen beschreven. Er wordt uiteengezet hoe kindercentrum de Rommelpot kinderopvang ziet, wat wij belangrijk vinden en hoe wij kwaliteit neerzetten.

Visie en doelstellingen

Visie op het kind

Kindercentrum de Rommelpot is van mening dat ieder kind uniek is en daarom bijzonder en mooi. Kinderen mogen er zijn en mogen vooral ook zichzelf zijn.

Kindercentrum de Rommelpot! Waar een kind nog kind mag zijn!

Ieder kind heeft behoefte aan warmte, geborgenheid en een gevoel van veiligheid en vertrouwen. Onder deze omstandigheden komt een kind het beste tot zijn recht en kan een kind zich het beste ontwikkelen.

Ieder kind heeft de drang zich te ontwikkelen en ontplooien. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Kinderen leren spelend en actief in samenspel met hun omgeving. Door spelen, kijken, imiteren, doen en uitproberen verkennen ze de wereld, leren ze nieuwe dingen en maken ze zich nieuwe vaardigheden eigen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg en temperament. Volwassenen kunnen de kinderen hierin begeleiden door een uitdagende omgeving te bieden, als voorbeeld te fungeren en hen te stimuleren om hun eigen mogelijkheden te exploreren.

Bij kindercentrum de Rommelpot staat het kind centraal. Er wordt uitgegaan van de individuele behoeften van het kind, maar ook het groepsbelang wordt in het oog gehouden. Enerzijds is er respect voor de eigenheid en autonomie van het kind, anderzijds leert het kind om te gaan met het dagritme van de groep en om zich aan te passen.

Pedagogische visie

Kindercentrum de Rommelpot wil graag een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen, zodat zij zich ontwikkelen tot mensen die:

- Om kunnen gaan met gevoelens.
- Zelfvertrouwen hebben en op kunnen komen voor zichzelf en anderen.
- Hun eigen talenten onderkennen en benutten.
- Zelfstandig zijn.
- Sociaal vaardig zijn en respect hebben voor zichzelf en anderen.
- Vertrouwd zijn geraakt met de eigen cultuur en andere culturen.
- Respect hebben voor hun omgeving.

Het pedagogisch beleid is niet gebaseerd op één specifieke methode of theorie. Kindercentrum de Rommelpot is een openbare kinderopvang, waar alle kinderen, ongeacht hun achtergrond en identiteit, welkom zijn. Zij hangen niet één specifieke levensmethode aan. Kindercentrum de Rommelpot is daarom van mening dat door het aanhangen van slechts één methodiek, er kansen blijven liggen. De focus ligt dan voornamelijk op dat ene specifieke aspect. Kindercentrum de Rommelpot vindt het juist belangrijk om in het beleid de focus op verschillende onderwerpen te leggen. Het pedagogisch beleid is daarom eclectisch, een samenstelling van algemeen wetenschappelijk geaccepteerde pedagogische visies. Kindercentrum de Rommelpot kiest zodoende voor een pragmatische aanpak, voor het beste van alle werelden tezamen. Hierbij wordt aangesloten bij 'Het Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar en 4-13 jaar'.

Visie op kinderopvang

De kinderopvang ondersteunt ouders bij het combineren van arbeid, studie en zorg voor hun kinderen, zodat ouders zich optimaal kunnen ontplooiën. Tijdens deze uren neemt de kinderopvang de zorg en verantwoordelijkheid voor de kinderen tijdelijk van de ouders over. De opvang fungeert zo als een vervanging van de thuissituatie. Kindercentrum de Rommelpot verwelkomt de kinderen warm en liefdevol. De groep is als een tweede thuis. De dagopvang en de voorschool biedt kinderen een veilige, warme en rustige plek waar zij liefdevol worden verzorgd en in hun eigen tempo spelenderwijs kunnen groeien en ontwikkelen. Ook de buitenschoolse opvang biedt kinderen een plek waar ze zich veilig en thuis voelen. Een plek om na schooltijd lekker te ontspannen en te spelen met vriendjes en vriendinnetjes, maar die ze ook de mogelijkheid biedt om zich te ontwikkelen. De kinderopvang is een belangrijke opvoedingsomgeving in het leven van een kind, een verlengde van de opvoeding thuis. De pedagogisch medewerkers zijn betrokken bij de opvoeding en nemen een deel van de opvoeding van de ouders over. Op deze manier is de kinderopvang een aanvulling op de gezinsopvoeding.

Het is daarom belangrijk om de opvoeding thuis en op de kinderopvang zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Het contact met ouders (later ook de school) en uitwisseling van informatie zijn dan ook van groot belang. Openheid, communicatie en respect voor elkaars normen en waarden zijn erg belangrijk.

De kinderopvang is daarnaast een plek waar de ontwikkeling van de kinderen wordt gestimuleerd. Kindercentrum de Rommelpot heeft als doel de kinderen een uitdagende omgeving te bieden. De kinderen worden begeleid in hun exploratie en ontwikkeling. Kinderen worden zo spelenderwijs geprikkeld en uitgedaagd op alle ontwikkelingsgebieden. BSO tijd is in beginsel vrije tijd. Kinderen mogen (binnen bepaalde grenzen) zelf beslissen wat ze willen doen. Er worden diverse activiteiten aangeboden om invulling te geven aan de vrije tijd, maar kinderen hebben altijd zelf de keuze om al dan niet te participeren in een activiteit.

Doelstellingen

De bovenstaande visies vertalen zich naar de volgende doelstellingen, die overeenkomen met de doelstellingen in de wet kinderopvang:

- Kinderen emotionele en lichamelijke veiligheid bieden.
- Kinderen de gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- Kinderen de gelegenheid bieden tot ontwikkelen van sociale competenties.
- Kinderen de kans bieden om zich de normen & waarden en de 'cultuur' eigen te maken.

Deze doelstellingen zullen verderop in het beleid verder worden uitgewerkt.

De ontwikkeling van een kind

Kinderen hebben van nature de drang om zich te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg en temperament. Volwassenen begeleiden kinderen hierbij om hun eigen mogelijkheden te exploreren. Het is hun verantwoordelijkheid om een stimulerende omgeving te creëren. Ook de pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen in hun exploratie en ontwikkeling. Ze stimuleert de kinderen om hun omgeving en zichzelf te ontdekken en hun eigen richting hierbinnen te bepalen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Een pasgeboren baby is volkomen afhankelijk van de mensen die hem verzorgen. Baby's laten hun behoeften duidelijk blijken door te huilen (behoefte aan slaap, eten, drinken, troost, aandacht). De baby leert reageren op bekende gezichten en stemmen, toont emotie als hij opgepakt wordt en probeert contact te maken. Langzaam zal het kind meer contacten leggen, een uitgestoken hand pakken, kiekeboe spelen en leren aanwijzingen op te volgen. De wereld van dreumesen draait nog voornamelijk om zichzelf. Tijdens hun spel hebben ze nog weinig anderen nodig. Natuurlijk zoekt een dreumes wel interactie, bijvoorbeeld door te lachen, knuffelen of te protesteren, maar meestal worden deze mensen nog niet echt opgenomen in het spel. Zo rond het tweede jaar vindt een verandering plaats. Een peuter gaat zich wat meer naar buiten richten en raakt geïnteresseerd in wat anderen doen. Op deze leeftijd speelt het kind nog wel naast andere kinderen in plaats van met andere kinderen (parallelspeel). Dreumesen genieten van elkaars aanwezigheid en imiteren soms elkaars spel. Pogingen tot het maken van contact gebeuren meestal non-verbaal, door elkaar aan te raken, te duwen, te slaan en het geven of afpakken van speelgoed. Rond het derde jaar volgt het begin van samen spelen, waarbij de communicatie steeds belangrijker wordt. Kenmerken hiervan zijn samen delen, zich enigszins in de situatie van de ander kunnen inleven en in staat zijn zich aan regeltjes en afspraken te houden. De steeds groter wordende buitenwereld gaat een belangrijkere plaats innemen in de beleving van het kind. Kenmerkend voor het schoolkind is dat het kind nu echt buiten de familie treedt. Het kind staat open voor sociale regels en wil 'erbij' horen. In de groep bestaan allerlei ongeschreven wetten en regels waaraan het zich dient te houden. Spel neemt een belangrijke plaats in en vriendschappen zijn vaak langdurig.

Voor een gezonde emotionele ontwikkeling is van belang dat kinderen de gelegenheid krijgen hun emoties te uiten. Soms is het noodzakelijk de initiatieven van een kind te beperken. Het kind leert omgaan met regels, gehoorzaamheid, maar ook opkomen voor zichzelf. Belangrijke emoties die kinderen uiten en waar pedagogisch medewerkers dus mee geconfronteerd worden zijn:

- vreugde en verdriet
- blijdschap en boosheid
- vertrouwen en angst
- plezier en pijn

De pedagogisch medewerker probeert een situatie zo goed mogelijk aan te voelen. Ze probeert te kijken door de ogen van het kind. De pedagogisch medewerker toont begrip voor wat het kind zegt of laat zien. Door gevoelens onder woorden te brengen leert de pedagogisch medewerker het kind gevoelens te onderscheiden en het vertrouwd te maken met het uiten van gevoelens. Het kind leert omgaan met anderen en met zijn eigen emoties. Hij leert dingen delen, conflicten oplossen en voor zichzelf opkomen. Ook leert hij zichzelf beter beheersen, bijvoorbeeld als hij tijdens een spelletje moet wachten tot hij aan de beurt is. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen van normen en waarden.

Spraak-taalontwikkeling

Zelfs de jongste kinderen kunnen zichzelf al kenbaar maken, met bijvoorbeeld geluidjes (brabbelen), gebaren en oogcontact. Rond het eerste jaar komt daar ook taal bij. Taal wordt steeds belangrijker voor kinderen. Zo leren ze dat de klanken die ze horen betekenis hebben en krijgen ze met behulp van taal een houvast om de wereld om zich heen te verkennen. Rond de eerste verjaardag zullen ze dan ook hun eerste woordjes gaan zeggen. Hun woordenschat zal daarna groeien. Een dreumes zal op een gegeven moment twee woord-zinnen gaan gebruiken. Na deze fase breidt het taalgebruik zich snel uit. De zinnen worden langer en complexer. Bij een schoolkind zal de spraak-taalontwikkeling gelijk op gaan met de cognitieve ontwikkeling.

Kinderen ontwikkelen taal door met anderen te praten. Daarom zal de pedagogisch medewerker tegen, maar vooral met het kind praten. Hierbij let ze erop dat haar eigen taalgebruik duidelijk en correct is. Ook zal ze regelmatig met het kind boeken lezen, liedjes zingen, rijmpjes en versjes opzeggen en woordspelletjes doen. Deze activiteiten zal ze niet alleen met de wat oudere kinderen doen, maar ook met baby's. Baby's hebben er namelijk ook een sterke behoefte aan dat er tegen hen gesproken wordt.

Er zijn grote verschillen in het tempo van de taalontwikkeling van kinderen. Als de taalontwikkeling bij kinderen iets minder snel verloopt, hoeft er niks aan de hand te zijn. Sommige kinderen stoppen namelijk eerst al hun energie in bijvoorbeeld leren lopen (de motorische ontwikkeling). De pedagogisch medewerker zorgt er daarom altijd voor dat er voldoende taalaanbod is. Ook is ze extra alert op kinderen die zich iets minder snel ontwikkelen. Mocht de pedagogisch medewerker zich zorgen beginnen te maken, dan wordt van haar verwacht dat ze deze zorg met de ouders bespreekt.

Cognitieve ontwikkeling

Nadenken, redeneren, rekenen en problemen oplossen zijn allemaal aspecten van de cognitieve ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling zijn nauw met elkaar verweven en bepalen voor een groot deel hoe goed kinderen kunnen leren, op school en daarbuiten. Kinderen ontwikkelen hun verstandelijke vermogens in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Daar speelt de pedagogisch medewerker op in, door iets aan te bieden wat past bij de interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling. Jonge kinderen denken vooral concreet, vanuit hun eigen ervaringen en zintuiglijke waarnemingen. Ze gaan op onderzoek uit en ontdekken zo nieuwe dingen in de wereld om hen heen. Daarom is voor jonge kinderen experimenteren met materiaal erg belangrijk. Op deze leeftijd kan de pedagogisch medewerker de cognitieve ontwikkeling bijvoorbeeld stimuleren door boekjes te lezen, kleuren en vormen te benoemen en samen een puzzel te maken. Tussen de zeven en negenjarige leeftijd, neemt het geheugen en het concentratievermogen van kinderen sterk toe. Op school leren de kinderen lezen. Vaak gaan ze uit zichzelf lezen over onderwerpen die hen interesseren. De pedagogisch medewerker zorgt daarom voor eenvoudige informatieve boekjes, die de kinderen zelfstandig kunnen lezen. Tussen de 10 en 12 jaar is het logisch denken goed ontwikkeld en beschikken de kinderen over voldoende taalvaardigheid om meer complexe begrippen en redematies onder woorden te brengen. Kinderen zijn op deze leeftijd al beter in staat om abstract te denken, over situaties die zij niet zelf hebben meegemaakt. Ook kunnen ze zich inleven in verschillende standpunten. Dat maakt deze periode geschikt om bijvoorbeeld rollenspellen te spelen.

Als het gaat over rekenen hebben kinderen een omgeving nodig die hen uitnodigt te experimenteren, te bouwen, om te gaan met hoeveelheden, te vergelijken en te tellen: rekenen is overal. In een rijke speelleeromgeving kunnen kinderen alle ervaringen opdoen die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen tot goede rekenaars. De pedagogisch medewerker ondersteunt en daagt de kinderen hierbij uit door o.a. het werken met rekenprentenboeken, het begeleiden van spel waarin

rekenontwikkeling centraal staat en tijdens dagelijkse activiteiten zoals het fruit eten. “Hoeveel stukjes appel heb jij?”.

Motorische ontwikkeling

De ontwikkeling van het bewegen verloopt in de eerste vier levensjaren bij iedereen vrijwel gelijk, mits het kind zich veilig voelt. Hiermee wordt bedoeld dat kinderen hetzelfde patroon zullen volgen, maar dat het per kind verschilt in welk tempo dit gebeurt. Zo beweegt een baby vanuit reflexen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het zuig- en grijpreflex. Deze reflexen zullen overgaan in automatische bewegingen, zoals de evenwichts- en opvangreactie. Kinderen zullen op een gegeven moment doorkrijgen dat ze deze bewegingen bewust in kunnen zetten. Hun spieren worden dan aangestuurd vanuit het zenuwstelsel.

De motorische ontwikkeling verloopt in het eerste levensjaar erg snel. Zo zijn de verschillen in motoriek tussen baby's en peuters enorm. Kinderen leren heel snel controle over hun lichaam te krijgen en daardoor neemt hun bewegingsvrijheid toe. Jonge kinderen ontwikkelen hun motoriek op natuurlijke wijze tijdens de dagelijkse activiteiten en tijdens hun spel. Later zal de motorische ontwikkeling ook gestimuleerd worden door bijvoorbeeld het beoefenen van een sport. De pedagogisch medewerker ondersteunt het kind in zijn motorische ontwikkeling door middel van spel, bewegingsactiviteiten en het bieden van bewegingsruimte, zowel binnen als buiten. Kinderen moeten zich vrij kunnen bewegen en hun energie kwijt kunnen.

De pedagogisch medewerker biedt het kind dan ook de mogelijkheid om dit te kunnen doen, door kansen te creëren en te grijpen. Hierbij zorgt ze voor een veilige speelruimte en voor geschikte materialen die de motorische ontwikkeling stimuleren. Ook zal ze het kind tijdens deze activiteiten observeren, zodat ze aan kan sluiten bij de interesses en behoeften van het kind. Hierdoor kan ze ook beter inschatten wat een kind al zelf kan en waar het nog hulp bij nodig heeft (aansluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling). De motorische ontwikkeling bestaat uit een aantal gebieden, namelijk:

- Sensomotorische ontwikkeling (zintuigen en motoriek).
- Grove motoriek (bijvoorbeeld rennen, rollen, fietsen en klimmen).
- Fijne motoriek (bijvoorbeeld het vastpakken van speelgoed of tekenen en schrijven).
- Besef van het eigen lichaam (bijvoorbeeld kietelen of een ander imiteren).

Door een gevarieerd aanbod activiteiten aan te bieden, kan de pedagogisch medewerker ervoor zorgen dat alle gebieden gestimuleerd worden. Dit is uiteraard wel afhankelijk van de behoeften van het kind.

Creatieve ontwikkeling

De essentie van creativiteit is iets bedenken of doen wat nieuw is en dus anders dan de vaste manieren die je geleerd hebt. Jonge kinderen kennen nog geen vaste manieren en veel wat ze doen is nieuw. Ze zijn dus nog niet geremd in hun creativiteit. Kinderen hebben niet alleen een frisse kijk op de wereld, ze barsten ook nog eens van de fantasie en creativiteit. Vooral jonge kinderen worden daarbij (nog) niet tegengehouden door het idee dat iets niet mooi kan zijn of dat het niet goed is. Ze worden geboren met het vermogen om te vragen, te dromen en zich te verwonderen. Alles kan en dat is goed. Of het nu gaat om (toneel)spelen, dansen, zingen, muziek maken, knutselen, tekenen of schilderen. Naarmate kinderen ouder worden, worden ze zich meer bewust van zichzelf; hoe ze overkomen op anderen en wat anderen ervan kunnen vinden. Dit kan de creativiteit belemmeren. Dat is jammer want creatieve activiteiten zijn niet alleen leuk, maar ook goed voor de emotionele expressie (het zingen van een vrolijk of verdrietig liedje), de taalontwikkeling (denk aan dialogen bij een rollenspel), de concentratie, de fantasie, de motoriek, de cognitieve ontwikkeling en sociale

vaardigheden. Daarnaast dragen creatieve activiteiten bij aan de zelfstandigheid van kinderen en het probleemoplossend vermogen.

De meeste kinderen zullen het fijn vinden om iets samen met de pedagogisch medewerker uit te proberen, in plaats van alleen. Dat samen doen heeft veel voordelen. Het geeft het kind meer zelfvertrouwen. De pedagogisch medewerker leert hierbij het kind kennen (denk aan sterke en zwakke kanten, en strategieën om problemen op te lossen). De pedagogisch medewerker is zich bewust van haar rol in dit proces: ze stimuleert het kind om veel te ontdekken en uit te proberen en denkt niet in termen van goed en fout. Daarbij zorgt ze ervoor dat er genoeg geschikt en veilig materiaal beschikbaar is, dat aansluit bij de verschillende behoeften en leeftijden van de kinderen.

Seksuele ontwikkeling

Als onderdeel van de ontwikkeling, maakt ook elk kind een seksuele ontwikkeling door. Hierbij zijn kinderen meer gericht op lichamelijk contact in de brede zin van het woord. Het is de taak van de volwassene om de kinderen hierin te begeleiden en het goede voorbeeld te geven. Kinderen moeten de ruimte krijgen om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen. Hierdoor zullen ze een positiever gevoel over seksualiteit krijgen. Vanaf de geboorte is er voor de baby al sensualiteit. Het kind wordt gestreeld en geknuffeld, en krijgt een gevoel van geborgenheid. Knuffelen is voor een baby erg belangrijk. Dit legt de basis voor zijn latere sociaal-emotionele ontwikkeling. Rond een half jaar ontdekken baby's hun eigen geslachtsdelen. Vaak gebeurt dit onbewust, doordat ze met hun handjes hun lichaam verkennen. Peuters zijn zich al meer bewust van zichzelf en hun eigen lichaam. Ze leren dat ze er anders uitzien dan anderen (identiteitsvorming). Ze ontdekken de verschillen tussen mannen en vrouwen en komen erachter of ze zelf een jongetje of meisje zijn (de ontwikkeling van de sekse-identiteit). Peuters zijn niet alleen geïnteresseerd in hun eigen lichaam, maar ook in dat van anderen. Ze bestuderen hun eigen lichaam en laten het ook graag aan anderen zien. Ook raken ze meer bewust hun eigen geslachtsdelen aan, omdat dit hen een prettig gevoel geeft. Vanaf ongeveer driejarige leeftijd krijgen ze door dat er iets geheimzinnigs is met seksualiteit. Ze zullen dan ook meer gaan onderzoeken waar de grenzen van de volwassenen liggen. Kleuters zullen verder gaan met het verkennen van hun lichaam en van dat van anderen. Hun fantasie gaat hierbij een grotere rol spelen. Je kunt dat terugzien in rollenspel als 'doktertje' en 'vadertje en moedertje'. Ze zullen vragen gaan stellen over de voortplanting en alles wat daarmee te maken heeft. Een simpele uitleg hierover zullen ze goed begrijpen. Ook krijgen ze steeds meer door dat bepaalde dingen worden afgekeurd door volwassenen, waardoor ze bijvoorbeeld minder snel openlijk bloot zullen lopen. Kinderen tussen de zes en negen jaar maken een strikt onderscheid tussen jongens en meisjes. Ze willen graag bij de groep van de eigen sekse horen. Wel houden beide groepen elkaar in de gaten. Tijdens deze periode zullen ze ook voor het eerst verliefd worden. Ze hebben nog steeds interesse in seksualiteit maar zullen hier minder vragen over stellen, omdat ze beseffen dat dit een beladen onderwerp is. Ook ontwikkelen ze op deze leeftijd schaamte. Hierdoor kunnen ze zich in gezelschap ongemakkelijk voelen en willen ze zich bijvoorbeeld niet meer uitkleden waar anderen bij zijn.

Vanaf negenjarige leeftijd kunnen er lichamelijke en emotionele veranderingen op gaan treden. Bij meisjes gebeurt dit meestal eerder dan bij jongens. Ook zullen ze rond deze leeftijd voor het eerst verkering krijgen, elkaars hand vasthouden en een kusje op de wang geven. Vanaf tienjarige leeftijd krijgen ze meer interesse in de volwassen seksualiteit. Ze fantaseren hier meer over en komen door boeken, televisie of internet in aanraking met dit onderwerp, waardoor hun nieuwsgierigheid geprikkeld wordt. Kinderen van deze leeftijd kunnen echter juist ook heel terughoudend reageren, wanneer met hen over seksualiteit wordt gepraat.

De pedagogisch medewerker zal proberen woorden te geven aan de gevoelens die zij bij het kind ziet. Ze helpt het kind met het stellen van grenzen aan anderen en bespreekt ook dat het kind rekening met anderen moet houden. Ze is zich ervan bewust dat zij een voorbeeldfunctie heeft op dit

gebied. Verder zal de pedagogisch medewerker altijd rekening houden met en respect hebben voor de behoeften van het kind en de wensen van de ouders.

Identiteitsontwikkeling

Identiteitsbesef ofwel zelfbesef betekent dat je weet dat je een persoon in de wereld bent. De ontwikkeling van zelfbesef verloopt meestal heel geleidelijk. Als een baby nog in de baarmoeder zit heeft het geen gedachten over zichzelf. Een pasgeboren baby beseft nog niet dat zijn lichaamsdelen van hemzelf zijn. Doordat de baby bepaalde bewegingen constant herhaalt, zal hij ontdekken dat hij zelf zijn arm laat bewegen. Dat is het eerste begin van zelfbesef en heeft te maken met lichamelijke gewaarwording en het brein dat bepaalde verbanden tussen gebeurtenissen kan begrijpen. Op ongeveer tweejarige leeftijd kan een kind zichzelf in de spiegel herkennen. Ook dit is een vorm van zelfbesef. Naarmate een kind beter leert praten, neemt zijn zelfbesef toe. Hij kan dingen, gebeurtenissen en gevoelens onder woorden brengen en denkt er daardoor beter over na. Door gesprekjes met volwassenen over het verleden, heden en de toekomst, ontwikkelt het kind tijdsbesef. Meestal gebeurt dit op vierjarige leeftijd. Voor die tijd hebben kinderen nog geen besef van tijd, waardoor ze zichzelf alleen in het nu zien. Tijdsbesef is dus ook van invloed op de ontwikkeling van zelfbesef.

Het vergelijken van jezelf met anderen is tevens van invloed op de ontwikkeling van zelfbesef. Zonder vergelijking met anderen is een zelfbewustzijn niet goed voor te stellen. Een nadeel van dit vergelijken is dat kinderen hier ook onzeker van kunnen worden. De pedagogisch medewerker zal daarom de nadruk leggen op de vergelijking van het kind met zichzelf, in plaats van op de vergelijking met anderen. Wanneer een kind ontdekt dat hij een persoon is die verschilt van andere personen, ontdekt het kind zijn eigen "ik" en de eigen wil. Die eigen wil verschilt nog wel eens met die van anderen, waardoor het kind voor zichzelf op moet komen. Het kind leert op deze manier dat er grenzen en eisen aan zijn gedrag worden gesteld. Voor volwassenen is het belangrijk te realiseren dat een kind het gevoel moet hebben te worden gezien en de bevestiging moet krijgen dat hij er toe doet en dat hij mag zijn wie en hoe hij is. De pedagogisch medewerker zal daarom het kind positief benaderen. Ook zal ze aandacht besteden aan persoonlijke verhalen en het kind stimuleren zich te uiten en eigen keuzes te maken. Ze waardeert de eigenheden van het kind, zoals karakter, cultuur, tempo en voorkeuren.

De houding van de pedagogisch medewerkers

In de kinderopvang staat het kind centraal. Het kind ontwikkelt zich in interactie met zijn omgeving. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een drietal interactieprocessen:

- de interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind,
- de interactie tussen het kind en de materiële omgeving
- de interactie tussen het kind en de andere kinderen.

De pedagogisch medewerker is daarmee de belangrijkste spil van de opvang. Het zijn namelijk niet alleen haar directe interacties met het kind die de kwaliteit beïnvloeden, maar ook haar invloed op de interacties van het kind met de materiële omgeving en die met de andere kinderen bepaalt in hoge mate de ervaringen die het kind opdoet tijdens de opvang. Haar houding vormt daarmee de kern van de kwaliteit. De pedagogisch medewerkers zijn daarom de belangrijkste factor in het behalen van de genoemde doelstellingen.

De manier waarop pedagogisch medewerkers een veilige omgeving creëren en vertrouwde relaties kunnen opbouwen met de kinderen en tussen kinderen onderling, is dus van groot belang voor de

kwaliteit van de opvang. Er zijn een aantal aspecten, de zogenoemde interactievaardigheden, die onze pedagogisch medewerkers hierbij inzetten:

Sensitieve responsiviteit

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Het heeft behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Elk kind laat dit op zijn eigen manier blijken.

Onze pedagogisch medewerkers zijn daarom gevoelig ('sensitief') voor de signalen die een kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Vervolgens reageren zij adequaat ('responsief') door op de juiste manier in te spelen op de signalen van het kind. Het is in deze interacties belangrijk om de emoties en gevoelens van kinderen, bijvoorbeeld bij angst, blijdschap, trots of verdriet, te verwoorden. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker laten merken dat ze zich betrokken voelt bij wat het kind doet, voelt en meemaakt, dat ze hier begrip voor heeft en dat ze het kind hierin ondersteunt. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat het kind krijgt wat hij wil. Je kunt niet altijd aan zijn wensen tegemoet komen, maar je kunt wel laten merken dat je zijn gevoelens opvangt.

Reageren op een kind kan ook met non-verbale reacties. Met een glimlach, aai over de bol een knuffel of de nabijheid te zoeken, geef je een kind ook al een gevoel van geborgenheid. Door sensitief-responsieve reacties te ontvangen zal een kind ervaren dat het op de pedagogisch medewerker kan rekenen, dat zij hem de moeite waard vindt en vertrouwen in hem heeft. Dit geeft hem een gevoel van veiligheid. De pedagogisch medewerker vormt een veilige basis voor het kind. Hierdoor zal hij vertrouwen krijgen in de omgeving en in zichzelf waardoor hij, vanuit die veilige basis, de omgeving durft te gaan ontdekken en nieuwe dingen durft te proberen. Een kind zal daardoor in staat zijn nieuwe vaardigheden te oefenen en zichzelf verder te ontwikkelen.

Een kind dat sensitief-responsieve reacties ontvangt van opvoeders zal daarnaast veerkracht ontwikkelen. Een kind dat veerkrachtig is, heeft doorzettingsvermogen en flexibiliteit om problemen op te lossen en is in staat zich aan te passen aan (nieuwe) situaties. Een kind zal hierdoor beter met stress om kunnen gaan. Tegelijkertijd zal het kind ook inlevingsvermogen ontwikkelen. Hierdoor zal het kind proberen anderen te begrijpen en te helpen.

Respect voor autonomie

Door actief bezig te zijn ontdekt een kind de wereld om zich heen en wat zijn eigen mogelijkheden in die wereld zijn. Baby's zijn geheel afhankelijk van de zorg van volwassenen. Hoe ouder een kind echter wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Het is daarom goed om kinderen de mogelijkheid en de ruimte te geven om dit te kunnen doen. Onze pedagogisch medewerkers streven ernaar ieder kind de kans te geven nieuwe dingen uit te proberen, nieuwe handelingen te oefenen en zelf oplossingen te bedenken voor problemen waar ze tegenaan lopen. Wanneer het een kind lukt om iets zelf te doen of zelf een probleem op te lossen zal het trots zijn op zichzelf en zo zelfvertrouwen en een positief gevoel over zichzelf opbouwen. Dit zal leiden tot een positief zelfbeeld. Hierdoor raken kinderen tevens gemotiveerd om de volgende keer weer iets nieuws uit te proberen. Door toe te passen wat een kind eerder geleerd heeft, zal het zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon die actief nieuwe ervaringen op wil doen, een persoon met een eigen 'ik'.

Respect voor autonomie betekent ook dat een kind steun krijgt bij activiteiten waarbij hij die nodig heeft en dat het daarnaast ongestoord zelfstandig bezig kan zijn wanneer dat mogelijk is. Ieder kind is anders, dus ieder kind zal de dingen op zijn eigen manier en op zijn eigen tempo doen. Wanneer een kind eerst zelf een handeling probeert uit te voeren of oplossingen zoekt voor de problemen waar hij mee te maken krijgt, ontwikkelt het zelfredzaamheid en leert het oplossingsgericht te

denken. De pedagogisch medewerker ziet elk kind voor vol aan en houdt rekening met zijn gevoelens, wensen en ideeën. Wanneer mogelijk gaat ze daarover met het kind in gesprek. Het is belangrijk om een kind voor te bereiden op de dingen die komen gaan en (naargelang de leeftijd) een kind een mate van eigen inbreng in de gang van zaken te geven. Zo is het kind niet volledig afhankelijk van volwassenen.

Iedere leeftijdsfase en ieder kind kent zijn eigen behoeften. Onze pedagogisch medewerkers stemmen de balans tussen steun en autonomie hier op af. Door als pedagogisch medewerker een kind als een apart individu te beschouwen en aan te sluiten bij de eigenheid en mogelijkheden van een kind, kan een kind volledig tot zijn recht komen.

Praten en uitleggen

Jonge kinderen gebruiken weinig of eenvoudige taal, maar ze beschikken over een rijk scala aan non-verbale middelen om te communiceren. Ze communiceren door middel van gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluiden. Toch is taal vanaf het begin af aan al erg belangrijk. Het leren van taal begint al vanaf de geboorte. Baby's hebben een aangeboren taalvermogen en zijn als vanzelf in staat om taal te leren spreken en begrijpen. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat zij voldoende blootgesteld worden aan taal. Om deze reden omringen de pedagogisch medewerkers de kinderen op de groep met voldoende taal.

Taal leren is een sociaal proces, kinderen leren in wisselwerking met mensen in hun omgeving. Het is daarom zeer belangrijk om van jongs af aan veel met kinderen te praten. Het is hierbij van belang om rekening te houden met het taal- en begripsniveau van kinderen. De pedagogisch medewerkers stemmen hun taalgebruik af op de mogelijkheden van een kind, zowel qua vorm als qua inhoud. Ook passen ze hun eigen tempo aan, aan dat van het kind. Daarnaast is ook geïnteresseerd luisteren naar wat een kind wil vertellen of duidelijk wil maken van grote toegevoegde waarde. Elk kind heeft het recht gehoord te worden. Daarnaast kan de pedagogisch medewerker zo beter inspelen op de wensen en behoeften van het kind. De pedagogisch medewerkers praten niet alleen tegen een kind maar ook echt met een kind, over wat hem bezighoudt en wat zijn interesse heeft.

De meeste kinderen praten graag met volwassenen. Ze willen vertellen wat ze beleefd hebben, laten zien wat ze gedaan hebben, de mening van een volwassene horen en ze willen uitleg krijgen over allerlei onderwerpen die ze niet begrijpen. Doordat de pedagogisch medewerkers veel praten met kinderen en uitleg geven, leren ze kinderen de wereld om hen heen te begrijpen. De pedagogisch medewerkers helpen kinderen met het afstemmen van hun gedrag op de omgeving. Door te praten en uitleg te geven bevorderen ze naast de taalontwikkeling dus ook de cognitieve en de sociale ontwikkeling.

Structureren en grenzen stellen

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid. Kinderen die zich veilig en zeker voelen, voelen zich vrij om op onderzoek uit te gaan en hun omgeving te ontdekken en ervaringen te verbreden. Hierdoor worden ze in staat gesteld om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers brengen structuur en ordening aan door een vaste dagindeling, vaste plekken voor de verschillende activiteiten, vaste plaatsen voor materialen en een duidelijke opbouw van activiteiten. Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers zelf ook voorspelbaar in hun eigen gedrag. Ook dit draagt bij aan een duidelijke structuur en een gevoel van veiligheid. Zo weet een kind waar hij aan toe is, wat het van de pedagogisch medewerker kan verwachten en kan het kind zijn gedrag beter afstemmen op de situatie.

Kinderen hebben duidelijke grenzen nodig voor wat wel en niet mag. Binnen die grenzen kunnen zij zich vrij bewegen. Ze leren hierdoor hun gevoelens op een acceptabele manier te uiten en hun

gedrag te sturen (zelfregulatie). Doordat de pedagogisch medewerkers consequent en respectvol grenzen stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat van hen verwacht wordt. Door zelf het goede voorbeeld te geven, gedragsregels regelmatig te herhalen, gewenst gedrag te benoemen en te belonen, stimuleren pedagogisch medewerkers de kinderen in het aanleren van positief gedrag en dit gewenste gedrag in stand te houden.

Begeleiden van interacties tussen kinderen

Om zich optimaal te kunnen ontwikkelen, is het voor kinderen van belang dat ze in aanraking komen met leeftijdsgenootjes. Zo kunnen ze oefenen hoe mensen met elkaar omgaan, samen spelen, samen delen, voor zichzelf opkomen of aardig zijn voor een ander. Kinderen die positieve ervaringen opdoen in sociale omgang met andere kinderen ontwikkelen zelfvertrouwen, sociale competentie en een groter inlevingsvermogen. Omdat kinderen binnen de kinderopvang in groepen met andere kinderen opgevangen worden is dit een ideale plaats om sociale vaardigheden te oefenen. Ze doen daarbij zowel positieve en als negatieve ervaringen op. Juist wanneer iets niet helemaal goed gaat, kunnen de kinderen er veel van leren. Pedagogisch medewerkers hebben door de manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Het is dus niet alleen belangrijk dat zij zelf positieve interacties met kinderen aangaan, maar ook dat ze positieve interacties tussen kinderen onderling bevorderen.

De pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een positieve en gezellige groeps sfeer. Zij stimuleren positieve relaties tussen de kinderen onderling en bevorderen een sfeer in de groep, waarbij iedereen zichzelf mag zijn en iedereen er bij hoort. De pedagogisch medewerkers dragen er op deze manier zorg voor dat kinderen de kans krijgen om hechte relaties met elkaar op te bouwen. Hieruit ontstaan waardevolle interacties tussen kinderen, die een positieve invloed hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast stimuleren de pedagogisch medewerkers interactie tussen de kinderen, door gezamenlijke momenten in het dagritme op te nemen en groepsactiviteiten te organiseren. Door dergelijke positieve groepsmomenten te creëren stimuleren zij verbondenheid en een 'wij-gevoel' in de groep. Ook bevorderen de medewerkers interactie tussen kinderen door het organiseren en begeleiden van spel in kleine groepjes en het stimuleren van samenspel.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de dingen die de pedagogisch medewerkers doen om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Daarvoor moeten zij het kind volgen in zijn ontwikkeling en aansluiten bij de behoeften en interesses van het kind. Hiervoor zijn zij niet alleen op de hoogte van het ontwikkelingsverloop van kinderen, ze weten ook hoe je kinderen moet observeren. Die observaties zijn dan vervolgens weer het uitgangspunt voor het handelen. Ontwikkelingsstimulering kan plaatsvinden door het wekken van interesse van kinderen voor nieuwe activiteiten of materialen en door met kinderen te praten over interessante onderwerpen of problemen. Ook kunnen de pedagogisch medewerker de kinderen wijzen op nieuwe mogelijkheden in bestaande activiteiten of van bestaande materialen, om hen verder te helpen in hun ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers geven een kind zo de gelegenheid om zijn kennis en vaardigheden te oefenen en uit te breiden. Pedagogisch medewerkers kunnen ook als rolmodel fungeren, door eerst zelf de activiteit uit te voeren, het materiaal te gebruiken of door met de kinderen mee te spelen. Ze kunnen ook de randvoorwaarden creëren, door een kind een suggestie te doen voor een activiteit of hem te wijzen op (het gebruik van) materiaal. Het kind zal vervolgens door de activiteit te doen of het materiaal te gebruiken, ontdekken welke nieuwe kennis of nieuwe vaardigheden hij opdoet. De medewerkers houden hierbij te allen tijde oog voor het eigen ontwikkelingstempo van ieder kind, om te voorkomen dat een kind geforceerd wordt in zijn ontwikkeling.

De doelstellingen van kindercentrum de Rommelpot

Emotionele en lichamelijke veiligheid bieden

Deze eerste doelstelling is eigenlijk de belangrijkste, aangezien veiligheid een voorwaarde is om de andere doelstellingen te kunnen bereiken. Een kind ontwikkelt zich door de omgeving te verkennen, te onderzoeken en nieuwe dingen uit te proberen; het zogenoemde exploreren. Voor kinderen is het belangrijk dat ze zich veilig en geborgen voelen. Dit geeft kinderen de ruimte en energie om de wereld om zich heen te gaan verkennen en om nieuwe vaardigheden te oefenen. De mate waarin een kind durft te exploreren, hangt af van de mate waarin hij zich prettig en op z'n gemak voelt (het welbevinden). Onder welbevinden wordt verstaan of een kind zich zowel fysiek als emotioneel veilig voelt. Kinderen met een hoge mate van welbevinden zijn open, nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, vol zelfvertrouwen en evenwichtig. Een kind kan zich dus pas optimaal ontwikkelen wanneer het zich veilig en prettig voelt.

Hechting

Hechting vormt de basis van emotionele veiligheid. Een gehechtheidsrelatie is een diepe en duurzame gevoelsband/gevoelsrelatie tussen een kind en één of meerdere personen, waarmee het kind regelmatig contact heeft. Een gehechtheidsrelatie is het resultaat van herhaaldelijk contact. Door langer met elkaar om te gaan, ontstaan verwachtingspatronen. Het kind weet dan wat het aan de volwassene heeft. Er ontstaat een emotionele band. Een warme, vertrouwde relatie tussen volwassene en kind houdt in dat een kind weet dat hij op de volwassene kan vertrouwen, dat de volwassene beschikbaar is wanneer het kind dat nodig heeft, dat er goed voor hem gezorgd wordt en dat hij gerespecteerd wordt. Wanneer een kind volwassenen als warm en vertrouwd beschouwt, gebruikt hij hen als veilige basis van waaruit hij de omgeving kan verkennen en waarbij hij troost en bescherming kan zoeken.

Het opbouwen van een veilige hechtingsrelatie is van groot belang voor een kind. De eerste hechtingsrelaties vormen de basis van de sociaal-emotionele ontwikkeling op latere leeftijd. Het zijn namelijk de eerste ervaringen die een kind opdoet met sociaal contact. Een kind ontwikkelt zo een basisvertrouwen in zijn omgeving en neemt dit basisvertrouwen ook mee naar andere situaties en volwassenen. Een veilige hechting biedt een kind dus de mogelijkheid tot het opbouwen van gezonde relaties met anderen. Daarnaast is gebleken dat een veilige hechting ook van positieve invloed is op de ontwikkeling van emotieregulatie en de cognitieve ontwikkeling.

De primaire hechtingsfiguren (de belangrijkste hechtingsfiguren) zijn uiteraard de ouders van het kind. Een kind kan echter meerdere hechtingsrelaties aangaan, zo ook met de pedagogisch medewerker. Zij zijn de vervangende hechtingsfiguren wanneer een kind op de kinderopvang is. Tijdens de uren op de opvang bieden de pedagogisch medewerkers een warme, veilige basis, waar een kind op kan vertrouwen. Hij kan bij haar troost en bescherming vinden.

Sensitiviteit

Sensitiviteit van de hechtingsfiguur speelt een belangrijke rol bij het vormen van een hechtingsrelatie. De pedagogisch medewerkers hebben daarom een sensitieve en responsieve houding. Dit houdt in dat zij alert zijn op zowel verbale als non-verbale signalen van de kinderen (sensitiviteit). Zij zijn daarnaast in staat deze signalen correct te interpreteren en stemmen hier vervolgens hun eigen handelen adequaat op af (responsiviteit). De pedagogisch medewerkers hebben aandacht voor elk kind, begrijpen wat hen bezig houdt en reageren passend en liefdevol. Dit doen zij met kennis van ieder kind en met betrokkenheid.

Basisvertrouwen

De basis voor de hechtingsrelaties (het basisvertrouwen) wordt grotendeels in het eerste levensjaar van een kind gelegd. Dit basisvertrouwen en het verwachtingspatroon dat het kind heeft over andere mensen, neemt het kind mee naar andere situaties en andere volwassenen in zijn verdere leven. Maar ook na het eerste levensjaar blijven hechtingsrelaties zeker nog beïnvloedbaar. Hechting blijft te allen tijde een punt van aandacht. Kinderen in de buitenschoolse opvang hebben de hechtingsfase al grotendeels doorlopen. Bij een positief verloop zullen zij op school en in de buitenschoolse opvang kunnen vertrouwen op de volwassenen om hen heen. Een goede band met de pedagogisch medewerkers geeft kinderen ook op deze leeftijd een gevoel van veiligheid. Vanuit die veiligheid kunnen ze vervolgens op zoek naar nieuwe uitdagingen en avonturen. Om deze relatie met kinderen op te bouwen, hebben ook pedagogisch medewerkers in de buitenschoolse opvang een sensitieve en responsieve houding.

Positieve groepsfeer

Ook de andere kinderen op de kinderopvang zijn van invloed op het gevoel van emotionele veiligheid en welbevinden van een kind. De pedagogisch medewerkers dragen daarom zorg voor een positieve en gezellige groepsfeer. Zij stimuleren positieve relaties tussen de kinderen onderling en bevorderen een groepsklimaat waarin iedereen zichzelf mag zijn en iedereen erbij hoort.

Wennen

Voor kinderen is het belangrijk om de tijd te krijgen om te wennen, wanneer ze naar de kinderopvang komen of naar een volgende groep gaan. Ze moeten kunnen wennen aan de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en aan de groepsruimte. Een wenperiode geeft kinderen de tijd om een vertrouwensband te kunnen opbouwen met de pedagogisch medewerkers, zodat ze zich veilig voelen op de groep. Afhankelijk van de leeftijd en de wensen van de ouder zal hiervoor een wenschema worden opgesteld. Tijdens de wenperiode kan een kind meerdere malen samen met één van de ouders een bezoek aan de groep brengen. Wennen is namelijk niet alleen belangrijk voor de kinderen. Ook de ouders moeten wennen aan de kinderopvang. Ouders moeten wennen aan het feit dat ze de zorg voor hun kind uit handen geven en zij de opvoeding delen met de pedagogisch medewerkers. Zij moeten de tijd krijgen om een vertrouwensband met de pedagogisch medewerkers op te bouwen. Tijdens het wennen draaien het kind en de ouder mee op de groep. De mentor van het kind geeft uitleg en zal vragen stellen over de gewoontes van de kinderen. Er wordt informatie gevraagd over de voeding, het slaapritme en andere gewoontes van het kind. Dit omdat het voor het welbevinden van een kind bevorderlijk is om voedingsschema's, slaapritme en pedagogische aanpak thuis en in het kindercentrum op elkaar af te stemmen. Vooraf aan het wennen vindt altijd een kennismakinggesprek plaats.

Wennen op de buitenschoolse opvang: Veel kinderen die vier jaar worden, naar school gaan en de BSO bezoeken, hebben het kinderdagverblijf bezocht. Als het kind al naar het kinderdagverblijf gaat en de overstap maakt naar de buitenschoolse opvang, dan vindt het wenproces plaats in overleg. Als kinderen bij de Rommelpot starten met de opvang op de BSO, wordt er met de ouders tijdens de intake, in overleg, een aantal wenmomenten afgesproken.

Het wennen zonder schriftelijke opvangovereenkomst is wettelijk gezien niet mogelijk en het wennen zal dan ook moeten plaatsvinden tijdens de contracturen. Een nieuw wen-kind telt ook altijd mee voor de BKR op de wengroep. Wanneer een nieuw kind komt wennen dat geheel nieuw is bij het KDV of BSO wordt de maximale groepsgrootte niet overschreden. Een kind dat al geplaatst is en gaat wennen in een nieuwe groep wordt gezien als activiteit en daarbij kan de maximale groepsgrootte

worden losgelaten. De plaats voor het kind op de eigen groep blijft onbezet zodat het kind te allen tijde terug kan naar zijn eigen groep.

Structuur en regelmaat

Ook structuur, regelmaat en duidelijkheid zijn belangrijke voorwaarden voor een gevoel van veiligheid bij de kinderen. Wanneer kinderen niet precies weten hoe de dag zal gaan lopen, wat er allemaal gaat gebeuren en wat ze kunnen verwachten, kan dit een onrustig en onveilig gevoel veroorzaken. Kinderen voelen zich meer op hun gemak wanneer dingen herkenbaar en voorspelbaar zijn en ze weten waar ze precies aan toe zijn. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig. Er wordt structuur en regelmaat geboden door te werken met een vaste dagindeling, rituelen, stabiliteit op de groepen en regels en grenzen. Deze begrippen worden hieronder verder uitgewerkt.

Een vaste dagindeling

Een dagritme bestaat uit een afwisseling van speel-leeractiviteiten, verzorgingsactiviteiten, zoals eten, drinken, handen wassen, verschoond worden en naar bed gebracht worden, en momenten van rust. Spontaan vrij spel wordt afgewisseld met activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden aangeboden, actieve momenten worden afgewisseld met momenten van rust en binnen spelen wordt afgewisseld met buiten spelen. Op de groep wordt iedere dag hetzelfde dagritme aangehouden en herhaald, zodat een dag op de opvang herkenbaar en voorspelbaar is voor de kinderen.

De pedagogisch medewerkers bieden kinderen een vast dagprogramma waarin ze zorgen voor gezelligheid, gezamenlijkheid en voor een dagritme dat regelmaat en houvast geeft. Binnen dit dagritme is er echter ruimte voor individuele verschillen. De mate waarin kinderen een individueel dagritme moeten kunnen volgen of houvast kunnen vinden in het ritme van de groep, verschilt sterk per leeftijd.

Voor de baby's is het dagritme afhankelijk van het individuele eet- en slaapritme van de kinderen. De pedagogisch medewerkers proberen hierin zoveel mogelijk aan te sluiten bij het eigen schema van de ouder. Daarnaast nemen de baby's voor zover mogelijk deel aan de vaste gezamenlijke momenten. Bijvoorbeeld de ochtend kring en het fruit eten.

In de dreumesleeftijd is het dagritme duidelijker. Op deze leeftijd zijn de meeste kinderen in staat om zich aan te passen aan het ritme van de groep. Het dagritme staat in het teken van 'samen doen'. Wel gaan de pedagogisch medewerkers flexibel met dit dagritme om. Dit houdt in dat kinderen, wanneer ze daar behoefte aan hebben, ook van het dagritme kunnen afwijken. Bij een wisseling van een onderdeel geven de pedagogisch medewerkers de kinderen ruim de tijd om deze overgang te maken.

De dagindeling van de buitenschoolse opvang wordt grotendeels bepaald door de schooltijden. Hierdoor kent de BSO enige variatie in het dagritme; er zijn korte middagen vanaf ongeveer 14.30 uur, lange middagen op de woensdag en hele dagen tijdens studiedagen en schoolvakanties. De lengte van de middag is dus van grote invloed op het dagritme dat geboden wordt. Wel kent de BSO een aantal vaste gezamenlijke momenten die elke dag terugkomen, zoals het halen en brengen van en naar school en het eet- en drinkmoment.

Wij bieden de kinderen gezonde voeding aan. Gezamenlijk met de oudercommissie is er een voedingsbeleid opgesteld. Dit voedingsbeleid is geïnspireerd op het de standpunten van het landelijk voedingscentrum. Principes t.a.v. eten en drinken (geen vlees) worden uiteraard gerespecteerd.

Dagritme vastgelegd in een schema:

KDV (groep Viool en Cello)	Voorschool (groep Cello)	BSO/VSO (groep Trompet en Tuba)	BSO hele dag (groep Trompet en Tuba)
7.30 tot 8.30 uur: binnenkomst/vrij spel	8.20 tot 8.30: binnenkomst voorschool	7.30 tot 8.30: Binnenkomst/ vrij spel	7.30 tot 9.45 uur: Binnenkomst vrij spel
8.30 uur: Kring	8.30 uur: Kring	8.30: School begint	
8.45 uur: Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).	8.45 uur: Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).		
10.00 uur: Handen wassen, water drinken en fruit eten	10.00 uur: Handen wassen, water drinken en fruit eten		10.00 uur: Handen wassen, water drinken en fruit eten
10.15 uur: Vaste luierronde of toiletbezoek. Daarna Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).	10.15 uur: Vaste luierronde of toiletbezoek. Daarna Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).		10.45 uur Activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).
	11.30: uur Kring		
	11.50 uur kinderen voorschool worden gehaald.		
12.00 uur: Handen wassen en lunchen			12.00 uur: Handen wassen en lunchen
12.45 uur: Vaste luierronde of toiletbezoek. rust/slaapmoment			12.45 uur: Activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).
13.00 uur: De kinderen die niet slapen: Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).			
		14.00 en/of 15.00 uur: Kinderen worden opgewacht of gehaald en mogen eventueel vrij spelen!	
14.30 uur: Handen wassen, water/thee drinken en een cracker eten		+/- 14.30 uur: Handen wassen, water/thee drinken en een cracker eten. *	14.30 uur: Handen wassen, water/thee drinken en een cracker eten
15.30 uur: Uk & Puk activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).		15.30 uur: Activiteiten en/of vrij spel (binnen of buiten).	
16.00 Vaste luierronde of toiletbezoek.			
17.00 uur: Gezonde snack		17.00 uur: Gezonde snack	17.00 uur: Gezonde snack
18.00 uur: Sluiting		18.00 uur: Sluiting	18.00 uur: Sluiting
Voor de baby's is het dagritme afhankelijk van het individuele eet- en slaapritme van de kinderen.			
De tijden zijn richtlijnen en hier kan van worden afgeweken bij bijvoorbeeld kansrijke momenten of als de groepsdynamiek iets ander vraagt.			
Er mag worden afgeweken van de beroepskracht kind-ratio tussen 7.30 en 8.30 uur en tussen 12.00 en 14.00 uur. Voor de BSO geldt tijdens vakanties en vrije dagen hetzelfde. Tijdens de schoolweken kan er tussen 14.45 en 15.15 uur worden afgeweken.			
* Een enkele keer eten de kinderen de cracker om 14.00 of 15.00 uur. De kinderen van de Rank eten structureel om 15.00 uur.			
Open deuren activiteit KDV (groep Viool en Cello) is mogelijk tussen 8.30 en 10.00 en 13.00 en 14.30 uur.			
Open deuren activiteit BSO (groep Trompet en Tuba) na gezamenlijk startmoment met de pedagogisch medewerker van de basisgroep.			

Rituelen

Rituelen spelen een belangrijke rol in het dagritme. Elke dag bestaat uit terugkerende onderdelen en een vaste volgorde, bijvoorbeeld verzorgingshandelingen, terugkerende liedjes tijdens het opruimen en eten en een vaste plek voor spullen en speelgoed. Op deze manier bieden de pedagogisch medewerkers de kinderen structuur en duidelijkheid. Een kind weet zo precies wat er gaat gebeuren. Dit biedt hem grip op de loop der dingen, herhaling maakt de omgeving veilig. Ook dit is een reden waarom stabiele relaties zo belangrijk zijn voor kinderen. Alleen met bekende pedagogisch medewerkers en speelkameraadjes kunnen deze rituelen worden opgebouwd.

Stabiliteit op de groepen

Kinderen van het kinderdagverblijf worden opgevangen in stamgroepen. Een stamgroep is een vaste groep kinderen in de dagopvang met een eigen groepsruimte. Een kind maakt in de week gebruik van hooguit 2 verschillende groepsruimten. Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten. De maximale grootte van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten.

Op de BSO wordt er gewerkt met basisgroepen. Basisgroepen op een buitenschoolse opvang hebben geen eigen groepsruimte. Kinderen maken gebruik van verschillende ruimtes.

Op de Rommelpot zijn er twee stamgroepen voor het kinderdagverblijf en twee basisgroepen voor de BSO. De groepen hebben namen van muziekinstrumenten, omdat de Rommelpot een oud volksmuziekinstrument is. Het instrument bestaat uit een aardewerken pot met een vlies erover gespannen. In sommige streken van Nederland was het gebruikelijk om op oudejaarsavond met de Rommelpot van deur tot deur te gaan waarbij er liedjes werden gezongen.

Soort opvang	Groepsnaam	leeftijd	Max aantal kinderen	Openingstijden Op aanvraag vervroegde of verlengde opvang mogelijk vanaf 7.00 uur en tot 18.30 uur.
KDV	Viool	0 tot 4 jaar	16	7.30 - 18.00 uur
KDV	Cello	2 tot 4 jaar	16	7.30 - 18.00 uur of voorschool ma/wo/do 8.30 tot 11.50 uur
BSO	Trompet	4 jaar t/m einde basisschool	20 of 22 *	Schoolweken: 7.30 - 8.30 uur en 14.00 – 18.00 uur. Vakantieweken: 7.30 -18.00 uur
BSO	Tuba	4 jaar t/m einde basisschool	20 of 22 *	Schoolweken: 7.30 - 8.30 uur en 14.00 – 18.00 uur. Vakantieweken: 7.30 -18.00 uur

*Waarvan maximaal achttien kinderen van 4 tot 7 jaar.

Elk kind behoort tot een stamgroep met vaste pedagogisch medewerkers. Medewerkers worden ingezet volgens de BKR. De (BKR) beroepskracht-kindratio is de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep. Het doel van de BKR is dat de kinderopvang goed aansluit op de ontwikkeling van het kind. Zodat er bijvoorbeeld genoeg aandacht is voor baby's.

De groepen Violoncello werken intensief samen. Kinderen krijgen op vaste momenten in het dagprogramma de mogelijkheid om de naastgelegen groep te ontdekken en de kinderen en medewerkers van de andere groepen te leren kennen. De maximale omvang van de stamgroep wordt hierbij soms tijdelijk losgelaten. Het is mogelijk dat we de pedagogisch medewerkers anders over de groepen verdelen waarbij het totaal aantal vereiste pedagogisch medewerkers onveranderd blijft. De ruimtes zijn naast elkaar gelegen en transparant. Er is echter altijd de mogelijkheid voor een kind om op zijn eigen groep bij de vertrouwde pedagogisch medewerkers te blijven.

Activiteiten buiten de stamgroep

Er zijn een nog een aantal momenten waarop de kinderen hun 'stamgroep' verlaten voor activiteiten.

- De kinderen gaan uit de groep voor VVE activiteiten in de kleine kring. Deze activiteiten vinden plaats in de hal of in de groepsruimte van de BSO. Na afloop worden de kinderen teruggebracht naar hun eigen groep.
- De kinderen gaan uit de groep om in de hal te kunnen spelen.
- De kinderen van groep Violoncello, die het aankunnen sluiten aan bij de kring van groep Violoncello om gezamenlijk de dag te starten.
- De kinderen van groep Violoncello die het aankunnen sluiten aan bij het eetmoment van groep Violoncello om gezamenlijk te kunnen eten.
- Er worden regelmatig brede school activiteiten georganiseerd. Kinderen verlaten dan de stamgroep om mee te doen aan een activiteit in een andere ruimte of op een andere locatie. Bijvoorbeeld een uitstapje naar de molen. Ouders worden hierover altijd geïnformeerd.
- Bij het buitenspelen kan ervoor gekozen worden dat enkele kinderen gezamenlijk met kinderen van een andere groep buiten gaan spelen.
- Bij gezamenlijke activiteiten op het kinderdagverblijf, zoals Sinterklaas, kerst en andere feestelijke aangelegenheden.
- Bij een uitstapje buiten de kinderopvang, zoals bijvoorbeeld een kinderboerderij, een wandeling of een bezoek aan de winkel.
- Als het kind gaat wennen in de BSO groep. Met de ouders zal worden afgesproken of en in welke mate dit plaatsvindt.

Samenvoegen van stamgroepen

Een kind zit bij ons maar in één stamgroep, maar kan wel van twee stamgroepsruimtes gebruik maken. Het kan daarbij zijn dat de hele stamgroep in een andere ruimte zit of dat bijvoorbeeld op rustige dagen twee stamgroepen worden samengevoegd in de ruimte van één van beide stamgroepen. De stamgroepen blijven dan compleet, maar zitten samen in de groepsruimte van Violoncello of Cello. Door het samenvoegen van groepjes kinderen is er meer keus voor kinderen om samen te spelen met andere kinderen en ontstaat er meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden. Doordat alle groepen gedurende de dag met eenzelfde dagprogramma werken is de structuur en werkwijze op een (samengevoegde) groep min of meer gelijk. De continuïteit voor de kinderen is daarmee gewaarborgd.

Op rustige dag(en), zoals de woensdagmiddag en de vrijdag worden de groepen Violoncello en Cello structureel samengevoegd en vindt de opvang plaats in de groepsruimte van groep Violoncello.

Ouders zijn hiervan op de hoogte gebracht. Pedagogisch medewerkers van beide groepen zijn bekende en vertrouwde personen voor de kinderen, omdat op diverse momenten gedurende de week de deuren van de groepen open staan en kinderen over en weer kunnen spelen. Bovendien

wordt een aantal pedagogisch medewerkers in beide stamgroepen ingezet gedurende de week waardoor zij voor beide groepen een vast gezicht zijn.

Ook in de vakantie kan bij een lage bezetting de groepen worden samengevoegd. Ouders worden gevraagd om toestemming.

Voor de BSO geldt dat kinderen in een vaste basisgroep worden opgevangen.

Een kind kan op verschillende dagen in de week geplaatst zijn in verschillende basisgroepen op dezelfde locatie. Dit is het geval bij een (structureel) lagere bezetting van groepen op een specifieke dag van de week, of omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde basisgroep. Bij een incidenteel lagere bezetting van groepen - bijv. in vakantieperiodes - kunnen andere basisgroepen ontstaan, doordat groepjes kinderen worden samengevoegd.

Voor de maandag, woensdag en vrijdag geldt dat Groep Trompet en Tuba structureel worden samengevoegd. Op rustige dag(del)en, zoals de vrijdag wordt de BSO structureel samengevoegd met de stamgroepen Violoncello en Cello en vindt de opvang plaats in de groepsruimte van groep Violoncello.

Kinderen van de BSO starten het BSO moment altijd met hun eigen groepsmedewerker. Dit kan zijn bij het halen van de kinderen of bij de start van de BSO. De medewerkers vertellen de kinderen op dat moment dat zij het aanspreekpunt zijn voor de kinderen op die dag. De kinderen mogen daarna hun groep loslaten en kunnen zich vrij voortbewegen in de toegestane ruimtes van de betreffende dag.

Opvang in een andere stamgroep of basisgroep

Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouder kan een kind gedurende een overeengekomen periode worden opgevangen in een andere groep dan de eigen groep. Bijvoorbeeld omdat er een verzoek is van ouders om een kind in twee groepen te plaatsen, omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde groep of omdat de groep is gesloten op bepaalde dagen.

Afwijken van de vaste groep is ook mogelijk;

- Indien voor een door ouders aangevraagde ruildag geen plaats is op de vaste basisgroep van het kind.
- Indien voor een door ouders aangevraagde (extra) (mid)dag geen plaats is op de vaste basisgroep van het kind.
- Bij kinderen met een flexcontract.

Groepsruimten

De Rommelpot heeft een prachtige eigen ruimte achter en in het dorpshuis van Weerdinge. Er zijn twee ruim ingerichte lokalen voor het kinderdagverblijf en diverse ruimten voor 2 BSO groepen. In de ruime hal bevindt zich de gezamenlijke keuken waar kookactiviteiten met de kinderen kunnen worden uitgevoerd. Tevens is er in de hal ruimte voor een klein groepje kinderen om in alle rust te kunnen spelen. De groepen van het kinderdagverblijf hebben een ruim uitzicht op de landelijke omgeving wat een gevoel van rust creëert.

Groep Violoncello heeft een eigen ruimte in het achterste lokaal. Deze ruimte is ingericht voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Hierbij is er specifiek voor gekozen om het lokaal zoveel mogelijk in te richten voor de allerjongste kinderen. Het lokaal heeft een babyhoek en twee slaapruides waar kinderen in alle rust en onder toezicht kunnen slapen. Het lokaal van groep Cello zit naast het lokaal van groep Violoncello

en beide groepen zijn verbonden met elkaar door een deur en de verschoonruimte waar beide groepen gebruik van kunnen maken. Groep Cello is vooral ingericht voor de dreumesen en peuters. Kinderen van beiden groepen kunnen gebruik maken van elkaars lokaal. Dit kan eenvoudig door de tussendeur open te zetten Deze opendeurenactiviteit vindt plaats tussen 8.30 en 10.00 en 13.00 en 14.30 uur. Op de dagen dat alleen groep Viool aanwezig is kan het tevens gebruik maken van de ruimte van groep Cello.

Tegenover groep Cello zit de deur die leidt naar de groepen Trompet en Tuba (de BSO groepen). De BSO kent meerdere ruimtes en maakt gebruik van een opendeurbeleid. Dit houdt in dat de kinderen eventueel de ruimte hebben om te spelen waar ze willen en met wie ze willen. Eén van de ruimten is het speellokaal waarvan ook de kinderen van het kinderdagverblijf gebruik kunnen maken als de BSO kinderen niet aanwezig zijn (schooltijden). Dit lokaal is ingericht met diverse speelhoeken en er is gelegenheid om even lekker onderuit te zitten en te chillen. Daarnaast hebben we op maandag, dinsdag en donderdag de gymzaal tot onze beschikking voor diverse sportactiviteiten. De gymzaal wordt eventueel uitdagend ingericht, door de pedagogisch medewerker of samen met de kinderen. Hierbij wordt er gekeken naar de behoeften van de kinderen en de weersomstandigheden. Bij mooi weer zal er vooral buiten worden gespeeld. Ook kunnen we gebruik maken van het atelier in de kelder voor diverse activiteiten en voor het ontwikkelen van de creativiteit.

In samenwerking met de brede school worden er regelmatig activiteiten aangeboden. De kinderen van de BSO die deelnemen aan deze activiteit blijven onder onze verantwoordelijkheid vallen en wij blijven dan ook toezicht houden.

In het gehele kindercentrum zijn er diverse hoeken aanwezig waar kinderen zelfstandig activiteiten kunnen ondernemen. Voor het VVE-aanbod (voorschoolse en vroegschoolse educatie) zijn de hoeken ingericht op de volgende aandachtsgebieden:

- Taalontwikkeling: die wordt gericht gestimuleerd door de beginnende geletterdheid en de woordenschat (boekenkast, cijfers, digibord, praatplaten. Kijkplaten, handelingswijzers etc.)
- Beginnende rekenvaardigheid, zoals het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd (bouwhoek, telspellen, weegschaal, meten, touwen, digibord etc.)
- Motorische ontwikkeling: het ontwikkelen van grove en fijne motoriek staat hier centraal (bouwhoek, autohoek, puzzelkast, diverse spellen, zandtafel, hoepels, pittenzakjes, schildersezels, etc.)
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: zoals het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samen spelen en werken (poppenhoek, gezamenlijke activiteiten, om de beurtspelletjes, handpoppen, kringactiviteiten, digibord, open kasten, etc.)

Kinderen van de voorschool worden opgevangen in groep Cello waar ook kinderen zijn geplaatst vanuit de dagopvang. Hier wordt bewust voor gekozen. Kinderen van dezelfde leeftijd leren elkaar op deze manier kennen en leren van elkaar.

Zoals eerder beschreven ontleent een kind een gevoel van veiligheid aan de vertrouwdheid met een pedagogisch medewerker. Voor het opbouwen van zo'n vertrouwensrelatie is herhaaldelijk contact nodig. Dit kost tijd. De kwaliteit van de band tussen een pedagogisch medewerker en een kind wordt sterk bepaald door de continuïteit van de relatie.

Kindercentrum de Rommelpot werkt daarom met vaste pedagogisch medewerkers.

Het kan uiteraard voorkomen dat een pedagogisch medewerker ziek wordt of met vakantie gaat. Dan zal er een invalkracht op de groep moeten komen. Doordat de Rommelpot kleinschalig is, zijn alle

kinderen bekend met de pedagogisch medewerkers en zullen zij altijd een bekend gezicht op de groep zien. Het voordeel hiervan is ook dat er altijd volgens de pedagogische werkwijze en eisen wordt gewerkt.

Regels en grenzen

Regels en grenzen geven kinderen houvast en vergroten hun gevoel van veiligheid. Binnen die grenzen kunnen zij zich vrij bewegen. Ze leren hierdoor hun gevoelens op een acceptabele manier te uiten en hun gedrag te sturen (zelfregulatie). Doordat de pedagogisch medewerkers consequent en respectvol grenzen stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat er van hen verwacht wordt en wat wel en wat niet mag.

Lichamelijke veiligheid

Een kind leert met vallen en opstaan. Kleine ongelukken als vallen, stoten, tegen elkaar op botsen of uitglijden zijn niet te vermijden, net als thuis. Deze ongelukken zijn het gevolg van de vrijheid die de kinderen krijgen om de wereld te onderzoeken en de grenzen te verkennen. Zo leren zij om te gaan met risico's. De pedagogisch medewerkers beschermen de kinderen daarbij tegen gevaren die zij zelf nog niet zien. Risico's worden zo klein mogelijk gemaakt, maar kindercentrum de Rommelpot is van mening dat kinderen niet tegen alles beschermd kunnen worden. De pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om de kinderen bij hun ontdekkingstocht te begeleiden. Zij zorgen voor een uitdagende omgeving, waarbij de veiligheid van de kinderen voldoende gewaarborgd is. Binnen die omgeving krijgen kinderen de kans om zelf keuzes te maken en aan te geven wat ze wel en niet willen. Zo kunnen ze verschillende ervaringen opdoen. Ze mogen hierbij fouten maken en risico's tegenkomen. De leidinggevende ondersteunt de groepsleiding hierbij, zodat zij zelfstandig nieuwe situaties kunnen beoordelen op veiligheid. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers de veiligheid ook waarborgen in omstandigheden die niet beschreven zijn. Het gebouw is specifiek aangepast voor de kinderopvangleeftijd. Dit betekent dat er veel aandacht is besteed aan de veiligheid van de kinderen. Zo hebben alle groepen een open groepsindeling waardoor de ruimtes overzichtelijk zijn voor zowel de medewerkers als de kinderen. Daarnaast zijn de ruimtes tussen de deuren en deurposten afgeschermd met vingerstrips, zijn er kindveilige kapstokken en zijn de wasbakken en de toiletten op een kindvriendelijke hoogte aangebracht. Er zitten geen scherpe hoeken aan het meubilair en het speelgoed is leeftijdsadequaat en voldoet aan alle eisen. Ook het meubilair en de grote speelelementen zijn gecertificeerd. Daarnaast wordt er op gezette tijden gebruik gemaakt van een intercom bij de toegangsdeur.

Stimuleren van de persoonlijke competenties

Kinderen hebben van nature de drang om zich te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg en temperament. Volwassenen begeleiden kinderen hierbij, zodat zij hun eigen mogelijkheden kunnen exploreren. Het is de verantwoordelijkheid van de volwassene om een stimulerende omgeving te creëren. Ook bij kindercentrum de Rommelpot worden de kinderen begeleid in hun exploratie en ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen om hun omgeving en zichzelf te ontdekken en hierin hun eigen weg te vinden.

Spelenderwijs ontwikkelen

Kinderen ontwikkelen door zelf te ontdekken, te zien en te ervaren. Ze leren spelenderwijs. Dit is voor kinderen een natuurlijke manier om te ontwikkelen en hun omgeving te verkennen. Door spelen, uitproberen, kijken en imiteren worden ook dagelijkse activiteiten een leermoment. Voelend, handelend en spelend doen kinderen zo ervaringen op. Spelen geeft plezier. Het spel geeft hen een natuurlijke motivatie om niet op te geven tijdens de lange weg van oefenen. Door te spelen oefenen

kinderen alle motorische, sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben. Een kind leert hierdoor nadenken over dingen, vooruitdenken en plannen. Het leert problemen op te lossen en ontdekken hoe alles werkt. Door activiteiten als klimmen, klauteren en rondrennen wordt de grove motoriek ontwikkeld en door activiteiten als knutselen en bouwen met constructiemateriaal wordt de ontwikkeling van de fijne motoriek gestimuleerd. Door spelen met andere kinderen leert het kind sociale vaardigheden.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de groepsruimte een veilige, maar uitdagende omgeving is, die de kinderen uitnodigt tot spelen en tot gezellig samen zijn. De groepsruimtes zijn overzichtelijk ingericht met duidelijke hoeken en een vaste plek voor het speelgoed.

Kansen grijpen en kansen creëren

Voor jonge kinderen is de hele wereld nieuw. Elke dag doen ze nieuwe ervaringen op en leren ze nieuwe dingen. Iedere situatie is voor jonge kinderen een leersituatie, ook de verzorgingsmomenten. De kunst van het stimuleren van jonge kinderen is om hierbij aan te sluiten. De pedagogisch medewerkers hebben oog voor kansen op alle ontwikkelingsgebieden. Het is belangrijk om deze kansen te zien en te grijpen: een kans om te praten, te onderzoeken, uit te leggen, kortom: het kind iets te leren. Kinderen zijn gemakkelijker te enthousiasmeren en interesseren en zullen sneller dingen oppikken wanneer iets aansluit bij hun eigen belevingswereld. De pedagogisch medewerkers kijken waar de interesse en betrokkenheid van een kind ligt en spelen hier vervolgens op in. Ze sluiten aan bij de belevingswereld van een kind door de initiatieven van de kinderen te volgen en uit te breiden. Daarnaast creëren de pedagogisch medewerkers zelf ontwikkelingskansen voor de kinderen. Dit doen zij door het aanbieden van spelactiviteiten, de onderdelen van het dagprogramma te benutten en door kinderen actief te betrekken bij verzorgende activiteiten en huishoudelijke klusjes. Naast het feit dat het helpen bij huishoudelijke klusjes stimulerend is voor de motorische- en sociale ontwikkeling, zien jonge kinderen het helpen bij huishoudelijke taken als een teken van groot worden. Helpen vergroot het zelfvertrouwen van kinderen.

De pedagogisch medewerkers variëren in hun activiteiten aanbod tussen activiteiten met de hele groep, in een klein groepje of individueel. Kring- en groepsactiviteiten zijn zeer leerzame sociale situaties, maar kunnen voor sommige kinderen soms nog wat spannend zijn. Door kinderen ook activiteiten in kleine groepjes aan te bieden, maken de pedagogisch medewerkers het veiliger voor de kinderen. Hierdoor zullen zij meer betrokkenheid tonen. Ook biedt een kleine groep de pedagogisch medewerker de mogelijkheid om meer en langere individuele interacties met de kinderen aan te gaan.

Kijken en imiteren

Jonge kinderen leren onder andere door te kijken. Ze kijken naar andere kinderen en naar volwassenen. Kinderen kunnen hier helemaal in opgaan, ze kijken dan heel intens om te begrijpen wat er gebeurt ('snap-kijken'). Kinderen kijken ook naar de volwassenen om van hun gezicht af te lezen wat diegene vindt ('vraag-kijken'). Vraag-kijken is voor kinderen een belangrijke manier om van een volwassene te leren over de omgeving (is deze situatie veilig of onveilig?) en over zichzelf (doe ik dit goed of fout?). Op andere momenten doen kinderen na wat ze hebben gezien. Door handelingen van anderen te imiteren en te oefenen, kunnen zij deze nieuwe handelingen eigen maken. Bovendien maken kinderen contact met elkaar door te imiteren. Voor jonge kinderen is het vaak nog lastig om te praten en om zichzelf te uiten, maar door een ander kind na te doen laten ze merken dat ze de ander begrijpen. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij hebben. Zij zijn een rolmodel voor de kinderen en stralen dit dan ook uit in hun eigen houding en gedrag.

Herhaling

Jonge kinderen moeten nog leren hoe de wereld in elkaar zit, alles is nog nieuw en onoverzichtelijk. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig. Daarnaast is het belangrijk voor het aanleren van nieuwe vaardigheden. Jonge kinderen herhalen vaak dezelfde bewegingen of handelingen en maken daarin kleine variaties om te kijken wat dat doet. Door steeds dezelfde handelingen te oefenen, raken deze als het ware 'ingeslepen' en gaan ze steeds makkelijker. Als een handeling eenmaal goed ingeslepen is, gaat het automatisch en kost het minder energie om die handeling uit te voeren. Op die manier komt er weer energie en aandacht vrij om andere zaken te leren. Ook op latere leeftijd blijven uitproberen, herhalen en oefenen is belangrijk. Kinderen moeten handelingen net zo lang oefenen totdat ze de nieuwe vaardigheid onder de knie hebben. Herhaling heeft daarom ook een belangrijke plek binnen de activiteiten op de opvang. De pedagogisch medewerkers laten regelmatig dezelfde activiteiten terugkomen, zodat kinderen de kans krijgen om nieuwe vaardigheden eigen te maken.

Uitbreiding van het leervermogen

De manieren waarop kinderen leren, breiden zich uit naarmate kinderen ouder worden. Door uitbreiding van de verbale en cognitieve vermogens, kunnen ze steeds meer vragen en begrijpen. Ze kunnen leren via mondelinge, schriftelijke en visuele informatie. Door de rijping van de hersenen kunnen kinderen ook steeds meer leunen op hun denkvermogen. Ze hoeven niet meer alles uit te vinden door te 'doen'. Ze kunnen logisch nadenken en verbanden leggen. Hoe ouder kinderen worden, hoe gericht ze op zoek gaan naar nieuwe kennis en mogelijkheden om hun vaardigheden te oefenen. Ze leren niet meer alleen wat toevallig op hun pad komt. De pedagogisch medewerkers zijn bekend met deze uitbreiding in het leervermogen van kinderen. Ze spelen hierop in door goed te observeren en aan te sluiten bij de behoeften en interesses van de kinderen. Ze bieden kinderen tevens de ruimte om eigen initiatieven te ontplooiën.

Het 'doen' vs. het resultaat

Jonge kinderen vinden hele andere dingen belangrijk dan volwassenen. Ze doen dingen omdat de handeling zelf leuk is om te doen. Ze zijn veel minder gericht op het behalen van een bepaald resultaat. Het gaat ze om het plezier van de handeling zelf. Bijvoorbeeld bij het knutselen: het gaat de kinderen om het plezier van het spelen en knoeien met verf, oefenen met de kwast of het priegelen met papiertjes en lijm. Het gaat ze er niet om hoe het knutselwerk eruit ziet aan het eind. De tekening is automatisch mooi, omdat ze het zelf gemaakt hebben. Hoe ouder kinderen worden, hoe meer het resultaat een motiverende factor wordt. Een kleuter rent nog op het plein omdat die handeling op zichzelf leuk is. Een negenjarige rent, omdat hij sneller wil zijn dan zijn vriendje of zijn eigen record wil verbreken. Naarmate kinderen ouder worden gaan ze steeds meer eisen stellen aan hun eigen handelingen en producten.

Ontwikkelingstempo: uniek en sprongsgewijs

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo, sommige kinderen zijn wat sneller dan andere kinderen. Daarnaast verloopt de ontwikkeling van jonge kinderen sprongsgewijs. Er bestaan hierdoor soms grote verschillen in ontwikkelingsniveau tussen kinderen van dezelfde leeftijd. Zo zijn er kinderen die op tweejarige leeftijd nog nauwelijks praten, maar die al heel erg ver zijn in hun motorische ontwikkeling. Ineens kunnen deze kinderen dan toch een enorme sprong in hun taalontwikkeling maken. De verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat nieuwe vaardigheden aanleren enorm veel energie vraagt van een kind. Als een kind dus intens leert op het ene gebied, blijft er maar weinig energie over voor andere gebieden. Het is daarom belangrijk dat een kind zijn

eigen tempo kan volgen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen in hun ontwikkeling en tonen hierbij respect voor het individuele ontwikkelingstempo van kinderen.

Zone van de naaste ontwikkeling

Bij het stimuleren van de ontwikkeling houden de pedagogisch medewerkers rekening met het actuele ontwikkelingsniveau en de 'zone van de naaste ontwikkeling'. Het actuele ontwikkelingsniveau is datgene wat een kind zelfstandig kan. De zone van de naaste ontwikkeling ligt net een stapje hoger. Dit omvat de vaardigheden die een kind nog niet zelfstandig kan, maar wel met hulp van de pedagogisch medewerker. Het stimuleren van de ontwikkeling vindt dus altijd plaats binnen de zone van de naaste ontwikkeling, door kinderen te stimuleren vaardigheden te oefenen met hulp van de pedagogisch medewerker. Op deze manier tillen de pedagogisch medewerkers de kinderen steeds naar een hoger niveau. De pedagogisch medewerkers maken hierbij altijd een weloverwogen inschatting van wat een kind met een beetje hulp kan en wat nog helemaal buiten zijn bereik ligt.

Zelfstandigheid

Kinderen willen alles graag zelf leren doen. Het verlangen naar 'zelf doen' lijkt aangeboren. Dit is een mooi gegeven, want uiteindelijk is het streven dat kinderen opgroeien tot autonome, zelfstandige en verstandige volwassenen. Binnen kindercentrum de Rommelpot worden kinderen gestimuleerd om zelf dingen te proberen, op te lossen of aan te pakken. Daarnaast is het van belang dat de kinderen gestimuleerd worden om voor zichzelf op te komen. De kinderen worden hierin aangemoedigd en beloond. Bij het stimuleren van de zelfredzaamheid wordt gelet op het karakter en de leeftijd van het kind. Er wordt van een kind niet verwacht dat het iets kan waar het nog niet aan toe is. Bij het begeleiden van kinderen naar zelfstandigheid, zal altijd balans gezocht moeten worden tussen beschermen en loslaten. De pedagogisch medewerker zal aan de ene kant de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van een kind stimuleren, maar is aan de andere kant ook verantwoordelijk voor de emotionele en fysieke veiligheid van het kind. Wanneer een pedagogisch medewerker constant in de buurt is om het kind te helpen en in te grijpen wanneer zich een conflict voordoet, zal een kind nooit kunnen ervaren dat het zonder hulp van een volwassene ook goed zou zijn gegaan en zal het niet leren om zelf ruzies op te lossen. Aan de andere kant is het overschatten van de capaciteiten van een kind ook niet wenselijk. In dat geval zal het kind faalervaringen opdoen, waardoor het gefrustreerd kan raken en een laag zelfbeeld kan ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers zoeken daarom constant voor ieder kind naar de eigen ideale mix van 'geborgenheid en veiligheid' en 'uitdaging en leermomenten'. Inschatten wat een kind wel/niet kan en waar de zone van de naaste ontwikkeling ligt, is hierbij een belangrijke vaardigheid.

Het is van belang dat kinderen ervaren dat de medewerkers erop vertrouwen dat ze dingen zelf kunnen. Het vertrouwen van een volwassene in de capaciteiten van een kind zal het zelfvertrouwen van een kind laten groeien. Dit zal hem ook helpen in zijn verdere ontwikkeling. Een kind dat zelfvertrouwen heeft, durft namelijk makkelijker nieuwe dingen te proberen en nieuwe stappen in zijn ontwikkeling te maken. De pedagogisch medewerkers respecteren de autonomie van kinderen en geven hen de kans om dingen zelf te proberen en uit eigen ervaringen te leren. Dit gebeurt op een positieve manier, waarbij de medewerkers hun waardering laten blijken.

VVE

VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Vroegschoolse educatie is gericht op kinderen in de kleuterklassen (en groep drie). Voorschoolse educatie wordt aangeboden op voorscholen en kinderdagverblijven, nog voor de schoolperiode. Dit is voor kinderen van nul tot vier jaar. VVE is een manier van werken binnen de kinderopvang waarbij bewust de verschillende ontwikkelingsgebieden

van de kinderen gestimuleerd worden door middel van spel en activiteiten. De doelstelling van het VVE beleid is om te voorkomen dat kinderen achterblijven in hun ontwikkeling. Door bewust alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren krijgen kinderen een betere start op de basisschool. Dit vergroot de kans op een goede schoolloopbaan. Wij werken hierin nauw samen met de basisschool en wij hebben de mogelijkheid om doelgroepkinderen te kunnen plaatsen. De uitvoering van het VE aanbod wordt jaarlijks geëvalueerd.

Uk & Puk

Op de dagopvang en in de voorschool/peutergroep wordt gewerkt met Uk & Puk, een VVE-programma die speciaal is ontwikkeld voor de kinderopvang. Spelen staat centraal in Uk & Puk, want door spel ontdekken en groeien kinderen. Met de Uk & Puk activiteiten leren baby's, dreumesen en peuters nieuwe vaardigheden door actief bezig te zijn en lekker te spelen. Uk & Puk is een totaalprogramma; de activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal emotionele vaardigheden en motorische en zintuiglijke vaardigheden. Ook biedt Uk & Puk de eerste rekenprikkels.

De kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier met de pop Puk. Puk is het speelkameraadje van de kinderen. Hij maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen, zoals op vakantie gaan of ziek zijn. Hij biedt troost en is een vriendje waarbij baby's, dreumesen en peuters zich veilig voelen. Puk vormt een schakel tussen de pedagogisch medewerker en het kind.

Spelactief

In de buitenschoolse opvang ligt de nadruk minder op ontwikkeling, maar geeft de pedagogisch medewerker de kinderen juist de ruimte om vrij te zijn na een drukke schooldag. Wel wordt de kinderen door de medewerkers de mogelijkheid geboden deel te nemen aan uitdagende groepsactiviteiten. De kinderen hebben hierin een eigen keuze. De medewerkers zullen de kinderen stimuleren om deel te nemen, maar als ze niet willen hoeft het niet.

Op de buitenschoolse opvang werken wij met 'Spelactief'. Deze methode geeft pedagogisch medewerkers een concreet en passend activiteiten aanbod om zo, in combinatie met handvatten en aanwijzingen voor toepassing in de praktijk, de pedagogische kwaliteit binnen de buitenschoolse opvang te handhaven en te versterken. De methode verschaft een uitgebreide database met stimulerende activiteiten voor alle leeftijdscategorieën binnen de BSO. Alle activiteiten zijn gebaseerd op de principes 'spelend leren' en 'lerend spelen' en dus stimulerend voor (een specifiek deel van) de ontwikkeling van de kinderen. Door te werken met 'Spelactief' op de BSO stimuleren wij ook op de buitenschoolse opvang spelenderwijs de persoonlijke competenties van de kinderen.

Buiten spelen

Kindercentrum de Rommelpot hecht veel waarde aan het belang van buitenspelen. Naast het feit dat buitenspelen goed is voor de gezondheid, biedt het kinderen andere soort uitdagingen en ontwikkelingskansen dan die ze binnen aangeboden krijgen. Buiten spelen is dus meer dan alleen een frisse neus halen. Kinderen exploreren buiten op een andere manier dan binnen. Allereerst is er buiten meer ruimte, waardoor het uitnodigt tot grotere, grovere en snellere bewegingen (bijvoorbeeld rennen, fietsen en hinkelen). Buitenspelen biedt kinderen daardoor nieuwe motorische uitdagingen. Het stimuleert daarnaast het ruimtelijk inzicht. Begrippen als hoog, laag, onder, boven, op, onder krijgen zo meer betekenis. Zelfs van een activiteit als schommelen, leren de kinderen ritme, belangrijk om te kunnen leren rekenen. Zo legt een kind de basis voor het latere schoolse en prestatiegerichte leren. Daarnaast biedt de buitenruimte nieuwe cognitieve, sensomotorische en zintuiglijke ontwikkelingskansen. Kinderen komen buiten andere materialen tegen. Ze ontdekken

buiten de levende en dode natuur (insecten, planten, vlinders, vallende bladeren), weersverschijnselen en de seizoenen met hun gevolgen voor de natuur. Ook voor baby's is het buiten zijn een verruimende ervaring. Ze voelen de wind langs de wangen, ritselende blaadjes, zand aan je handjes en het gevoel van kruipen over het gras of over de tegels. Ook voor de jongste kinderen biedt de buitenruimte dus al een variëteit aan sensomotorische en zintuiglijke ontwikkelingskansen.

Buiten zijn de uitdagingen die kinderen in hun spel tegenkomen soms van een andere aard dan binnen. Zo val je eerder (en harder) als je rent, kun je een (te zware) tak makkelijk op je tenen laten vallen, etc. Onze pedagogisch medewerkers reduceren de risico's zo veel mogelijk tot het minimum, maar zien omgaan met kleine risico's als aanvaardbaar. Het maakt kinderen zelfstandig en vergroot hun zelfoplossend vermogen. De buitenruimtes van kindercentrum de Rommelpot zijn goed gestructureerd en veilig. Er zijn verschillende plekken voor activiteiten (rustig en druk), voor kinderen van diverse leeftijden. Er is rijke, kindvriendelijke beplanting met diverse geuren en kleuren. Er zijn zon- en schaduwplekken, plekjes waar kinderen uit het zicht kunnen spelen, diverse bodembedekkingen en voldoende losse materialen voor fantasiespel.

De ontwikkeling in beeld

Een kind groeit en ontwikkelt permanent. Dit stopt niet bij de overgang van de thuisomgeving naar de opvang of van de opvang naar de basisschool. Om te weten wat een kind nodig heeft is het belangrijk de kinderen goed in beeld te hebben. Een ontwikkelvolgsysteem is hiervoor een belangrijk instrument. Op kindercentrum de Rommelpot brengen we de ontwikkeling van de kinderen niet alleen in kaart, maar gebruiken wij deze inzichten ook om de kinderen verder te helpen.

De pedagogisch medewerkers van de Rommelpot volgen en stimuleren de ontwikkeling van 0 tot 4-jarigen door middel van het kindvolgsysteem: Doen, Praten, Bewegen & Rekenen.

Doen, Praten, Bewegen & rekenen bestaat uit vier verschillende observatielijsten:

1. Zo Doe Ik: voor de sociaal emotionele ontwikkeling
2. Zo Beweeg Ik: voor de motorische ontwikkeling
3. Zo Praat ik: voor de spraak/taal ontwikkeling
4. Zo Reken ik: voor de rekenontwikkeling

De vragen in de observatielijsten gaan over concreet observeerbare gedragingen of vaardigheden en geven daarmee een objectief beeld. In de handleiding zijn handelingssuggesties opgenomen. Met die suggesties kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van het kind extra stimuleren.

Op verzoek van OCW zijn er SLO doelen ontwikkeld voor jonge kinderen op het gebied van taal, rekenen en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiermee wordt in kaart gebracht wat kinderen aan het begin van groep 1 (eind van de voorschool/ kinderdagverblijf) en aan het eind van groep 2 bereikt zouden moeten hebben, dan wel ervaring in moeten hebben opgedaan, om uiteindelijk met vertrouwen te kunnen starten in groep 3 op het gebied van taal, rekenen en sociaal-emotioneel. Doen, Praten, Bewegen & Rekenen sluit hierop aan.

Daarnaast wordt er voor iedere peuter die naar de basisschool gaat een overdrachtsformulier ingevuld. Kindercentrum de Rommelpot ziet de overgang van de voorschool of het kinderdagverblijf naar de basisschool als een belangrijke stap in de ontwikkeling van een kind. Een goede samenwerking tussen voorschool of kinderdagverblijf en de basisschool draagt ertoe bij dat deze overgang voor het kind soepeler verloopt. Dit overdrachtsformulier peuter - kleuter is een onderdeel van deze samenwerking. Het is een hulpmiddel dat moet bijdragen aan een ononderbroken ontwikkelingslijn voor ieder kind. Door overdracht van gegevens gaat er geen kostbare tijd verloren. De basisschool kan direct op de juiste manier verder werken aan de ontwikkeling van het kind vanaf

het punt waarop die op de voorschool of het kinderdagverblijf is gestopt. Het is de bedoeling dat dit formulier in de maand voor de overgang naar de basisschool wordt ingevuld door een pedagogisch medewerker van de Rommelpot en wordt besproken met de ouders van het kind.

Deze overdracht bestaat uit twee onderdelen.

1. Het overdrachtsformulier met kindgegevens.
2. De observatielijsten behorende bij 'Doen Praten, Bewegen & Rekenen'.

Overdracht van deze gegevens vindt alleen maar plaats met expliciete toestemming van de ouders. Daarnaast is er in principe altijd sprake van een warme overdracht waarbij de ouders, de leerkracht van groep 1 en de pedagogisch medewerker een toelichting kunnen geven ten aanzien van het overdrachtsdocument.

Ook voor de kinderen van de BSO is het belangrijk dat ze worden gevolgd en dat we aansluiten bij de behoeften en interesses van het kind. Jaarlijks wordt dan ook het 'observatieformulier BSO' ingevuld.

Stimuleren van de sociale competenties

Sociale competentie

Sociale competenties zijn voor kinderen belangrijk om zich te kunnen handhaven in de wereld om hen heen. Om zich goed te kunnen handhaven in een groep, heeft een kind kennis en vaardigheden nodig over hoe hij met anderen om moet gaan. Bijvoorbeeld kennis over samenwerken, rekening houden met elkaar, relaties opbouwen en conflicten oplossen. Binnen de kinderopvang krijgen kinderen de gelegenheid om al op hele jonge leeftijd in groepsverband om te gaan met leeftijdsgenootjes en met volwassenen.

Sociale ontwikkeling

Het eerste jaar bouwt een kind vooral een hechttingsrelatie op met de verzorgers die dichtbij hem staan. Dit zullen in eerste instantie de ouders zijn, maar ook de vaste verzorgers op de groep. Lachen is één van de eerste tekenen van sociaal gedrag. In eerste instantie doen baby's dit nog reflexmatig, maar na een paar maanden zet een kind dit bewust in. Na een half jaar krijgen veel kinderen last van verlatings- of scheidingsangst en lacht het kind vooral naar personen die hij al kent. Baby's spelen nog niet samen, maar zijn wel degelijk geïnteresseerd in elkaar. Ze kijken vooral naar anderen, raken elkaar soms aan en maken contact door middel van geluidjes. Rond de eerste verjaardag krijgt een kind steeds meer interactie met andere kinderen, al zijn dit vaak nog korte momenten. Ze beginnen naast elkaar hetzelfde spel te spelen (parallel spel), gevolgd door kortdurend samenspel met voorwerpen. Vooral groot spelmateriaal als een klimrek of glijbaan nodigt uit tot samenspel. De kinderen komen elkaar steeds vaker tegen in hun spel. Het eenvoudige fantasie- of rollenspel ontstaat vanaf anderhalf jaar. Dit groeit vervolgens uit tot een uitgebreider rollenspel rond het derde en vierde jaar. In het rollenspel oefenen kinderen de dagelijkse bezigheden, maar vooral de sociale rollen. Later worden zelfs 'afspraken' gemaakt over de rollen.

In de kleuterleeftijd lopen fantasie en werkelijkheid nog door elkaar. Echter, het besef over wat goed en fout is groeit en ze kunnen zich steeds beter aan regels houden.

Kleuters sluiten vriendschappen en kunnen zich steeds meer in elkaar verplaatsen. Ze kunnen steeds beter samen spelen. De pedagogisch medewerkers helpen kinderen die sociaal nog niet vaardig genoeg zijn om contacten te leggen en mee te doen in de groep.

Naast echte vriendjes hebben kinderen soms ook fantasievriendjes. Deze helpen hen om de wereld om zich heen beter aan te kunnen. Zo leren de kinderen omgaan met hun emoties, doordat het fantasievriendje dingen meemaakt die de kinderen zelf bijvoorbeeld eng vinden. Fantasievriendjes zijn tevens goed voor de taalvaardigheid en de fantasie. De kinderen verzinnen hele verhalen rondom en met het fantasievriendje en oefenen daarmee met praten en verhalen bedenken en vertellen. Vanaf ongeveer het zesde levensjaar worden vriendschappen steeds belangrijker. Kinderen willen graag bij de groep horen. Daarnaast leren ze zichzelf steeds beter kennen, ook in relatie tot de groep. Kinderen worden rond deze leeftijd tevens steeds competitiever.

Vanaf het tiende levensjaar worden ook gezamenlijke interesses belangrijk in vriendschappen. Kinderen willen bij een groep horen, maar zichzelf daarbinnen ook profileren. Dit kan soms lastig zijn. In het uiterste geval kan dit ook leiden tot pestgedrag. Kinderen van deze leeftijd willen graag gezien en benaderd worden als individuele personen. Ze worden steeds zelfstandiger, waardoor de rol van de pedagogisch medewerker minder sturend en corrigerend en wat meer ondersteunend wordt.

Sociale ontwikkeling in de kinderopvang

De kinderopvang laat kinderen kennismaken met andere sociale situaties dan thuis; interacties met leeftijdsgenootjes, interacties met anderen dan de gezinsleden, maar ook oefenen met functioneren binnen een groep. Kinderopvang biedt kinderen de kans om al op jonge leeftijd in groepsverband om te gaan met leeftijdsgenootjes. Kinderen leren veel van andere kinderen, met name door naar andere kinderen te kijken. Zodra ze hun hoofd kunnen draaien, hebben baby's al de neiging richting andere kinderen te kijken. Door de sociale interacties tussen kinderen positief te stimuleren en te begeleiden en kinderen daarmee positieve ervaringen mee te geven, bevorderen de pedagogisch medewerkers een positieve sociale ontwikkeling.

Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

Kindercentrum de Rommelpot biedt kinderen de ruimte om te experimenteren met sociale contacten. Ze worden hierin begeleid door daarvoor geschoolde en ervaren pedagogisch medewerkers. In de opvang leren de kinderen 'samen spelen, samen delen' en 'als je ruzie maakt, maak je het ook weer goed'. Jonge kinderen onderzoeken het effect op hun sociale omgeving, bijvoorbeeld wat ze moeten doen als ze willen meespelen, afpakken helpt niet maar speelgoed aanbieden wel. De pedagogisch medewerker biedt ruimte aan kinderen om zelf problemen op te lossen. Er wordt pas ingegrepen als kinderen het zelf niet meer kunnen oplossen. Bij peuters ontstaan al hechte 'vriendschappen'. De pedagogisch medewerker biedt activiteiten aan die kinderen motiveren om te gaan met verschillende kinderen. Ze hebben oog voor de verschillende karakters van de kinderen en leren ze de verschillen tussen kinderen te accepteren. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen goede manieren en morele regels, zoals luisteren naar elkaar en elkaar geen pijn doen. Pedagogisch medewerkers helpen kinderen bij het ontdekken van de omgeving en hun eigen belevingswereld. Ze doen dat door alles wat ze doen met de kinderen te begeleiden met taal. Op deze wijze leren kinderen taal en leren ze de voorwerpen om zich heen kennen. Daarnaast leren ze hun gedachten, emoties en gevoel beter verwoorden en begrijpen, doordat de pedagogisch medewerker deze benoemt.

Vanaf vierjarige leeftijd kunnen de kinderen naar school en naar de buitenschoolse opvang. BSO-kinderen krijgen de mogelijkheid om samen te spelen of even rustig iets voor zichzelf te doen. Bij kinderen van deze leeftijd neemt de buitenwereld een steeds grotere plaats in. Er ontstaan steeds wisselende groepjes kinderen met eigen regels en wetten. 'Erbij horen' neemt een belangrijkere plaats in dan hechten aan de groepsleiding. De BSO biedt ruimschoots mogelijkheden om sociale interacties te oefenen, doordat de groepen bestaan uit kinderen van verschillende leeftijden en

achtergronden. Ook biedt de BSO een scala aan (samen)spelmogelijkheden, die de kinderen thuis niet hebben. Ook hier begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen door samenspel te stimuleren indien nodig en in te grijpen als de kinderen er zelf niet uitkomen en/of wanneer het uit de hand dreigt te lopen.

Bijzondere activiteiten en feesten

Bijzondere activiteiten, zoals een uitstapje of een feest, dragen bij aan het saamhorigheidsgevoel in de groep. De kinderen en pedagogisch medewerkers leven samen naar de feesten toe. Er worden voorbereidingen getroffen in de groep, zoals het versieren en in de sfeer brengen van de ruimte. Uitstapjes kunnen worden voorbereid door erover te praten, plaatjes te laten zien en erover voor te lezen.

Activiteiten en feesten geven aanleiding tot gezamenlijke voorpret, beleving en napret. Naar aanleiding van een bijzondere activiteit of feest wordt nog lang nagespeeld om de beleving te verwerken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat dit mogelijk is voor de kinderen als ze daar behoefte aan hebben, door de nodige attributen aan te bieden. Samen kunnen beleven en genieten is een belangrijk onderdeel van sociale competentie.

Iedereen is welkom

Binnen kindercentrum de Rommelpot kinderopvang zijn alle kinderen welkom, ook kinderen met een beperking. Hierbij vindt kindercentrum de Rommelpot het wel van belang dat de kwaliteit van de opvang voor alle kinderen in de groep gewaarborgd kan worden. Door met verschillende soorten kinderen in aanraking te komen, leren kinderen om te gaan met mensen met verschillende capaciteiten en mogelijkheden. De dagopvang is in principe voor kinderen tot vier jaar. Indien een kind echter nog niet klaar is voor (hele dagen) school kan er voor gekozen worden een kind wat langer in de peutergroep (zowel dagopvang als voorschool) te houden, eventueel met extra ondersteuning vanuit het zorgnetwerk. Het streven is om kinderen zo lang mogelijk binnen de reguliere kinderopvang op te vangen, voor zover de mogelijkheden van het kind dat toelaten.

Pesten

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon die onvoldoende in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Plagen is anders van aard: dit zijn veelal incidenten. De machtsverhoudingen zijn gelijk en er zijn geen gevolgen voor het slachtoffer. In het kindercentrum voor kinderen van 0 tot 4 jaar komt pesten minder voor dan op de BSO. Bovendien gebeurt het vaak op een ander niveau. Een gesprek met de verschillende betrokkenen kan vaak niet of is niet nodig. Wel spreken de pedagogisch medewerkers de kinderen aan op hun gedrag. Pesten op de BSO komt vaker voor. Het is vaak een vorm van groepsgedrag. Dat betekent dat een echt gesprek vaak niet mogelijk is met dader(s) en slachtoffer(s) tegelijk. We spreken de kinderen eerst apart.

Praten met het gepeste kind

De pedagogisch medewerkers zorgen dat ze niet meteen in alle emoties tot handelen overgaan zodra een kind iets over pesten vertelt. Ze luisteren naar het kind en stellen vragen. Ze laten merken dat ze willen helpen, maar doen nog niets. Er wordt dan met het kind besproken wat hij/zij al heeft gedaan om het pesten te stoppen. Er wordt samen met het kind een manier gezocht om het pesten te doen stoppen. Er wordt niets buiten het kind om gedaan, want juist daar zijn veel kinderen zo bang voor.

Praten met de pester

Elk kind heeft recht op een veilige leefomgeving. De opvang doet er alles aan om dat te bewerkstelligen. Er wordt gesproken met de pester en hem/haar wordt duidelijk gemaakt dat hij moet stoppen met het pesten. De pester wordt bewust gemaakt van het effect van zijn gedrag. Afhankelijk van de ernst van het pesten kan een sanctie worden opgedragen. Contact opnemen met de ouders is één van de mogelijkheden.

Groepsprotocol

- Respect: Ik behandel anderen met respect.
- Niet over de streep: Ik let erop dat ik anderen niet hinder of pijn doe.
- Zonder geweld: Ik gebruik geen geweld om mijn zin te krijgen en mijn ruzies op te lossen.
- Aanspreekbaar: Als een ander 'NEE' of 'STOP' zegt, dan stop ik ook echt of ik doe een stap terug.

Normen en waarden en de 'cultuur' eigen maken

Ieder gezin kent zijn eigen normen en waarden, vanuit de eigen culturele achtergronden. Normen gaan over het gedrag dat vanuit de maatschappij goed- of juist afgekeurd wordt. Waarden gaan over wat door de maatschappij belangrijk gevonden wordt. De normen en waarden komen tot uiting in de groepsregels en gedragsregels van de groep en de samenleving. Kinderen leren deze (omgangs)regels kennen door ze af en toe te overschrijden. Soms zoeken kinderen bewust de grens op, om te leren ze waar de grenzen precies liggen en hoe ver ze kunnen gaan. Zo krijgen ze meer grip op hun omgeving. Door het overbrengen van normen en waarden help je kinderen bij de ontwikkeling van hun geweten.

Binnen de groepen van kindercentrum de Rommelpot ontmoeten kinderen volwassenen en kinderen vanuit verschillende achtergronden. Zo komen ze in aanraking met een diversiteit aan normen, waarden en cultuur. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen de mogelijkheid om zich de algemeen geldende normen, waarden en regels van de samenleving eigen te maken. Dit gaat op een heel natuurlijke manier, zoals een kind ook thuis de daar geldende regels aangeleerd krijgt. De pedagogisch medewerker is zich hierbij bewust van het feit dat zij eigen normen en waarden meeneemt, vanuit de eigen achtergrond en deze overdraagt aan de kinderen. Daarbij heeft zij respect voor de achtergrond van de kinderen. De pedagogisch medewerker realiseert zich dat zij een voorbeeldfunctie heeft. Uitgangspunten voor het dagelijks handelen zijn het oprecht luisteren naar kinderen en het eigene van het kind respecteren.

Binnen kindercentrum de Rommelpot zijn de normen en waarden terug te vinden in de regels van de groep, de sfeer en aankleding van de ruimten, het handelen van de pedagogisch medewerkers en in de manier van met elkaar omgaan. Zo vindt kindercentrum de Rommelpot het belangrijk dat de kinderen respect hebben voor elkaar en dat ze op een gelijkwaardige, eerlijke, open en positieve manier met elkaar omgaan met aandacht voor elkaar. Dit wordt tot uiting gebracht door:

- Elkaar te groeten bij komen en gaan.
- Elkaar uit te laten praten.
- Met elkaar te delen.
- Elkaar serieus te nemen.
- Elkaar te helpen.
- Een ander te accepteren zoals hij is.
- Elkaar open en positief te benaderen.
- Elkaar geen pijn te doen.
- Met respect om te gaan met elkaars spullen en bezittingen.

Respect voor de omgeving

Naast respect voor elkaar vindt kindercentrum de Rommelpot het van belang om respect voor de omgeving te hebben. Kinderen moeten leren zorg en aandacht te hebben voor de omgeving, de natuur, de planten en de dieren. Kindercentrum de Rommelpot wil kinderen verantwoordelijkheidsgevoel bijbrengen en leren zorgvuldig om te gaan met spullen en materialen. Om dit te stimuleren gaan we veel met de kinderen naar buiten om ze met de natuur in aanraking te laten komen en te laten experimenteren met verschillende aspecten van de natuur.

Het aanleren van gewenst gedrag

In de groep hebben de kinderen diverse mogelijkheden om zich de geldende normen en waarden eigen te maken. Eén van de meest belangrijke manieren is de interactie met de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker laat door interactie met het kind of met andere kinderen zien hoe je je hoort te gedragen. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker het kind corrigeren, wanneer het niet het gewenste gedrag vertoont. De kinderen leren daarnaast veel van elkaar, zeker als ze wat ouder worden. Schoolgaande kinderen vormen graag samen groepjes en 'erbij horen' is dan van belang. Deze groepjes hebben zo hun eigen 'regels en wetten'. De pedagogisch medewerker is er om dit in goede banen te leiden, zodat er geen kinderen buiten de boot vallen en de eigen groepsregels binnen de regels van kindercentrum de Rommelpot passen.

Met name bij jonge kinderen worden de gedragsregels zoveel mogelijk spelenderwijs aangeleerd. Daar is de binnen- en buitenruimte met het aanwezige spelmateriaal op aangepast. Zo is er een huishoek gecreëerd, waar dagelijkse situaties nagespeeld kunnen worden. Middels rollenspel oefent een kind met de verschillende gedragsregels. Zo nemen ze bijvoorbeeld de rol van vader of moeder aan om te experimenteren met wat je in zo'n rol allemaal wel of niet kan en moet doen. Soms spelen ze ook ruzies na om te experimenteren met deze vorm van uiten. Naast de dagelijkse situaties, het spiegelen aan de pedagogisch medewerker en het (na)spelen van situaties, leert een kind de regels door deze zo nu en dan te overschrijden. De pedagogisch medewerkers waarschuwen als een kind de grens van ongeoorloofd gedrag nadert. Als een kind bewust of onbewust een grens overschrijdt, dan wordt uitleg gegeven wat wel of niet mag en waarom. Alternatief en gewenst gedrag wordt benoemd zodat het kind weet hoe het dan wel moet. Een kind zal zoveel mogelijk positief benaderd worden. In enkele gevallen kan het echter juist functioneel zijn om ongewenst gedrag te negeren en soms moet het gedrag gecorrigeerd worden door een standje of door het kind uit de situatie weg te halen. Hoe er precies gehandeld moet worden is per situatie verschillend. De pedagogisch medewerker kijkt hierbij naar factoren als leeftijd, ontwikkelingsniveau en de ernst van de situatie en past zijn of haar handelwijze aan, zodat een kind de benadering krijgt die het op dat moment nodig heeft.

Culturele activiteiten

Zoals onder het kopje 'de sociale competentie ontwikkeling' al werd aangegeven, zijn bijzondere activiteiten, zoals een uitstapje of feest belangrijk voor de ontwikkeling van het groepsgevoel. Daarbij vormen ze een belangrijke uiting van de culturele achtergronden. Op de groepen wordt daarom aandacht besteed aan bijvoorbeeld Sinterklaas en het Kerstfeest. Er is uiteraard ook ruimte voor andere religieuze feesten indien dit leeft op de groep. Door aandacht te besteden aan deze verschillende feesten, uit de verschillende culturen van de kinderen, komen ze in aanraking met belangrijke uitingen van de verschillende culturen. Zo leren zij om elkaars achtergrond te respecteren.

Kwaliteitsbewaking

Kindercentrum de Rommelpot wil staan voor kwalitatief hoogstaande kinderopvang voor kinderen van zes weken tot en met twaalf jaar. Om dit te kunnen waarmaken worden verschillende acties ondernomen. Enkele daarvan zijn wettelijk bepaald, zoals voldoende pedagogisch medewerkers met een (kinder)EHBO diploma en de jaarlijkse controle door de GGD. Anderen zijn op eigen initiatief, zoals zoveel mogelijk VVE-gekwalficeerde medewerkers op de dagopvang en niet alleen op de voorschool.

Pedagogisch medewerkers

Het team bestaat uit een leidinggevende (tevens pedagoog), pedagogisch specialist en 10 pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zijn op vaste dagen aanwezig. Hierbij worden minimaal het aantal pedagogisch medewerkers aangehouden zoals wettelijk is vereist. De kinderen zien dus elke dag vertrouwde gezichten. De medewerkers vullen elkaar bij ziekte, vakantie of verlof zoveel mogelijk aan. Waar mogelijk wordt dan een vertrouwde medewerker van de eigen groep ingezet. Als dat niet mogelijk is, een vertrouwde medewerker van een andere groep. Deze zal zoveel mogelijk werken naast een andere vaste groepsmedewerker, zodat de continuïteit voor de kinderen zoveel mogelijk gewaarborgd blijft. Een medewerker mag maximaal 4 weken aaneengesloten afwezig zijn en worden vervangen door een andere medewerker.

Omdat het kinderdagverblijf 10 uur per dag open is, mogen wij maximaal drie uur afwijken van de vereiste Beroepskracht Kind Ratio. Daarbij wordt dan minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Voor het kinderdagverblijf ziet dat er in de praktijk als volgt uit.

- Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag: Van 7.30 uur tot 8.30 uur en van 12:00 uur tot 14:00 uur.

Tijdens de schoolweken mogen er op de BSO voor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Indien dit voorkomt is dit tussen 14.45 uur en 15.15 uur. Dit in verband met het halen van de BSO kinderen van basisschool de Rank. Naast dit half uur per dag is op vrije dagen en in de vakantie dezelfde drie-uursregeling van toepassing als in de dagopvang.

In sommige situaties wordt afgeweken van de vaste afwijktijden van de BKR. Wanneer hiervoor wordt gekozen is dat om pedagogische redenen, bijvoorbeeld wanneer het door drukte op de groep niet wenselijk is dat een pedagogisch medewerker de groep verlaat. Geschikte momenten om af te wijken van de BKR is bijvoorbeeld wanneer in de middag een aantal kinderen gaan slapen. Op dat moment hebben de aanwezige pedagogisch medewerkers voldoende aandacht voor de overige kinderen. Daarnaast zijn de lokalen dusdanig gesitueerd dat medewerkers van een ander lokaal altijd mede een oogje in het zeil kunnen houden gedurende de periode dat er minder pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig zijn.

De pedagogisch medewerkers op de Rommelpot zijn allen in het bezit van een gekwalificeerd diploma om te kunnen werken in de kinderopvang. Allen voldoen aan de taaleisen op 3F niveau voor Nederlands of worden hierin geschoold. De pedagogisch medewerkers die werken met de baby's, zijn hiervoor extra opgeleid en de pedagogisch medewerkers die werken op de voorschool zijn in het bezit van een diploma voor 'Voor- en vroegschoolse educatie'. De medewerkers die werken op het kinderdagverblijf zijn bijna allemaal in het bezit van een VVE diploma. Wanneer de medewerker nog niet gekwalificeerd is hiervoor, dan wordt de kans geboden om de opleiding alsnog te gaan volgen.

Werkoverleg

Om de kinderen de juiste zorg te kunnen bieden en eenheid binnen de groepen en tussen de groepen te krijgen, zijn overleggen nodig. Zo zijn er maandelijks team-overleggen om de voortgang en de groepen te bespreken en zijn er Uk & Puk overleggen om de voortgang en planning van de VVE-thema's te bespreken. Deze overleggen worden door de leidinggevende voorgezeten. Naar aanleiding van deze overleggen worden individuele handelingsplannen en groepsplannen opgesteld. Ook is er een protocollenboek opgesteld zodat de medewerkers weten hoe ze moeten handelen bij bepaalde situaties. Deze wordt ook tijdens de overleggen besproken.

De leidinggevende voert ook jaarlijks functioneringsgesprekken met iedere pedagogisch medewerker om individueel het functioneren te bespreken en daar waar nodig bij te kunnen sturen.

Vanuit de gemeente zijn enkele overleggen opgezet om een goede basis te krijgen voor de voorschoolse educatie en om de doorgaande lijn van voorschoolse instellingen naar de basisschool te organiseren. Kindercentrum de Rommelpot neemt actief deel aan deze overleggen. In deze overleggen zijn er contacten met onder andere de gemeente, andere kinderopvangorganisaties, voorscholen en scholen.

Lerende organisatie

Kindercentrum de Rommelpot wil de pedagogisch medewerkers graag laten groeien in hun werk. De pedagogisch medewerkers krijgen dan ook pedagogische ondersteuning en hebben de mogelijkheid tot het volgen van trainingen. De pedagogische ondersteuning richt zich onder andere op de volgende 4 doelen: het ondersteunen van de pedagogisch medewerkers in het verder ontwikkelen van hun pedagogische vaardigheden, de dagopvanggroepen ondersteunen bij de Uk & Puk methode, het vergroten van de ouderbetrokkenheid en het bieden van ondersteuning bij de ontwikkeling van opbrengstgericht werken binnen de dagopvang.

De pedagogische ondersteuning wordt geboden door coaching on the job. Hiervoor heeft de Rommelpot een eigen pedagoog in huis. Zij is tevens TINK trainer (interactievaardigheden), Uk & Puk trainer (VVE), Speel je wijs trainer en trainer Lilaland.

Eén van de methoden om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen is Video Interactie Begeleiding (VIB). Hierbij worden maandelijks video-opnamen gemaakt die later teruggekeken en besproken worden. Dit wordt gedaan met als doel om te kijken naar wat goed gaat, waar de sterke punten liggen en waar verbetermogelijkheden zijn. Elke medewerker heeft zijn eigen map waarin de ontwikkelingen door middel van een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) worden bijgehouden. Deze map is voorzien tevens voorzien van de kijkwijzer behorende bij de interactievaardigheden uit de Tinktraining. Op elke teamvergadering wordt er aandacht besteed aan deze map. Dit wordt gedaan door middel van verschillende werkvormen.

De pedagogisch coach wordt ondersteund door en heeft intervisie met de pedagogisch specialist van de organisatie. Zij is tevens gekwalificeerd als pedagogisch coach. Tevens besteden zij beiden aandacht aan het pedagogisch beleid en houden deze actueel. Vanaf 1 januari 2019 is het wettelijk verplicht om voor een aantal uren een pedagogisch beleidsmedewerker en coach in te zetten. Meer informatie hierover is te vinden op de website.

Vanaf 2022 worden er uren ingezet voor pedagogisch beleidsmedewerkers om mee te werken in de groepen waar VVE kinderen zijn geplaatst. Het betreft een minimaal aantal uren per kindcentrum per jaar. Het aantal uren wordt jaarlijks bepaald door het aantal kinderen (tussen de 2,5 en 4 jaar) waaraan op 1 januari van het betreffende jaar voorschoolse educatie wordt aangeboden, te vermenigvuldigen met tien uur.

Opleidingsplan

Voor de pedagogisch medewerkers wordt ieder jaar een opleidingsplan gemaakt. Dit plan zorgt ervoor dat de werknemers voldoende (bij) scholing krijgen voor kinder-EHBO, de taal-eis (spreekvaardigheid), VVE en de specifieke scholing voor het werken met baby's.

Indien nodig zullen ook andere opleidingen aangeboden worden om de kwaliteit van de kinderopvang hoog te houden.

Stagiaires

Naast de pedagogisch medewerkers zijn er regelmatig stagiaires/vrijwilligers van verschillende opleidingen op het kindercentrum. Door de diversiteit aan opleidingen, betekent het ook dat de taken verschillen. De stagiaires/vrijwilligers ondersteunen de beroepskracht o.a. door te helpen met de verzorging van de kinderen. Hieronder verstaan we het bereiden van eten en drinken, verschonen, voeden en het naar bed brengen. Naarmate de stagiaire gevorderd is in leerjaar en kunnen, verwachten we van de stagiaires tevens ondersteuning te bieden bij het bijbrengen van normen en waarden. De stagiaire ontvangt bij de start van de stage een folder waarin staat wat er van de stagiaire verwacht wordt. Daarnaast wordt er met de stagiaire tijdens de gesprekken gekeken wat er in de komende periode van hen wordt verwacht. De Rommelpot heeft een vaste praktijkbegeleider.

Inzet stagiaires van de opleiding pedagogisch medewerker.

De opleiding voor pedagogisch medewerker kent 2 varianten, de zogenaamde BOL (Beroeps Opleidend Leren) en de BBL (Beroeps Begeleidend Leren) variant.

De BOL studenten gaan naar school en moeten daarnaast een aantal uren per schooljaar stage lopen. Zij staan boventallig op de groep. Zij mogen alleen buiten hun stagedagen incidenteel als (betaald) pedagogisch medewerker worden ingezet naast een gediplomeerde pedagogisch medewerker. Indien het om een 3^e jaars stagiaire gaat kan het voorkomen dat ze formatief wordt ingezet. Hierbij kun je denken aan de vakantieperiode of bij ziekte van een pedagogisch medewerker. De stagiaire krijgt dan ook een arbeidsovereenkomst. Ze zal echter nooit alleen op de groep staan met uitzondering van de pauze.

De BBL-ers hebben bij ons een werk-leerovereenkomst, zij zijn pedagogisch medewerker in opleiding en gaan daarnaast één keer in de week naar school. Zij hebben een arbeidsovereenkomst voor de duur van de opleiding. Dit houdt in dat zij inzetbaar zijn als pedagogisch medewerker op de dagopvang en de buitenschoolse opvang. Dit geldt alleen als er minimaal twee derde gediplomeerde beroepskrachten op de locatie aanwezig zijn. Vrijwilligers worden incidenteel ingezet en zijn altijd boventallig.

IPad

Op de groep wordt er gewerkt met een iPad.

Via de Bitcare app kan de pedagogisch medewerker eenvoudig de planning inzien en eventuele wijzigingen doorvoeren. De planning is beschikbaar per kind, groep, locatie en organisatie. Vragen van ouders over extra dagen en ruildagen of verlof kunnen direct verwerkt worden.

Extra dagdelen of uren worden als extra afname achteraf gefactureerd. Voor het ruilen van dagdelen gelden de volgende voorwaarden:

- De te ruilen dagdelen moeten in dezelfde week (binnen 7 dagen) opgenomen worden. Opsparen van dagdelen is niet mogelijk. Ook inhalen van verzuimde dagdelen (door bijvoorbeeld ziekte of vakantie) is niet mogelijk.
- Ruilen is alleen mogelijk wanneer de groepssamenstelling op het gewenste dagdeel dit toelaat.
- Het gebruik van een gewenst dagdeel mag niet tot gevolg hebben dat er extra pedagogisch medewerkers ingeroosterd moeten worden.

Op de Bitcare app is ook belangrijke informatie over het kind direct in te zien in het kind-dossier. Hierbij gaat het om onder andere contactgegevens van de ouders, medische informatie en eventuele allergieën van een kind. Ook is eenvoudig aan verschillende symbolen te zien of het kind ziek is, jarig is, verlof heeft, een allergie heeft of dat er medicatie toegediend moet worden. Dagritme, een medicijnverklaring en tekeningen kunnen eenvoudig als document worden toegevoegd aan het dossier van het kind.

Ook wordt de iPad door middel van een dagboek gebruikt als overdracht voor de dagelijkse activiteiten. Deze overdracht wordt gezien als een communicatiemiddel voor de pedagogisch medewerkers en inval pedagogisch medewerkers op de Rommelpot. In dit dagboek worden alle belangrijke dingen aan elkaar doorgegeven. Aan het begin van de werkdag, kijken de medewerkers op de iPad, zodat zij voldoende op de hoogte zijn.

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Alle personen werkzaam bij Kindercentrum de Rommelpot dienen een verklaring omtrent het gedrag te overleggen. Hieronder vallen ook stagiaires en vrijwilligers die regelmatig op de groepen komen. De VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten op zijn/haar naam heeft staan die een belemmering vormen bij het werken in de kinderopvang. Deze verklaring dient voor aanvang van de werkzaamheden ingeleverd te zijn en op het moment van inlevering niet ouder te zijn dan 2 maanden.

Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid

Op de Rommelpot wordt er gewerkt met een beleidsplan veiligheid en gezondheid. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op de locatie werken. Het doel is om de kinderen en de medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel- en leefomgeving te bieden, waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

Om de risico's in beeld te krijgen wordt er gewerkt met de risicomonitor. Met de Risicomonitor wordt er inzichtelijk gemaakt of kinderen en medewerkers risico lopen als het gaat om veiligheid en gezondheid. Tijdens het teamoverleg wordt dit besproken. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten maken we een actieplan en stellen een jaarplan op. De voortgang van beide plannen wordt regelmatig geëvalueerd tijdens teamoverleggen. Op basis van de evaluaties wordt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid bijgesteld.

Signaleren

Niet alle kinderen groeien probleemloos op. Soms verloopt de ontwikkeling anders of langzamer dan verwacht. Indien er sprake is van een dergelijke afwijking van het 'normale patroon', ontgaat dit de pedagogisch medewerkers meestal niet: zij maken het kind immers in veel verschillende situaties mee. Voor kinderen die een ontwikkelingsachterstand oplopen of opvallend gedrag vertonen wordt

een handelingsplan gemaakt. Bij lichte ontwikkelingsachterstanden zal dit in overleg met de ouders zijn. Ook wordt de eigen pedagoog of pedagogisch specialist geraadpleegd. Bij zorg kan er gebruik worden gemaakt van 'Vroeg Erbij'. Deze methode dient als opvoedingsondersteuning voor jonge kinderen, hun ouders en de professionals die hen begeleiden. Kinderen die op één of andere manier wat extra zorg nodig hebben, zijn er bij gebaat zo vroeg mogelijk deze ondersteuning te krijgen, zodat ze geen achterstand ontwikkelen. Vroeg erbij kan ingezet worden als er vragen, twijfels en/of zorgen zijn bij de ouders of de pedagogisch medewerker over de ontwikkeling (spraak, taal, motorisch), opvoeding en het gedrag van jonge kinderen. Hiervoor is er contact met een jeugdverpleegkundige van Icare JGZ/CJG. De jeugdverpleegkundige overlegt met ouders en pedagogisch medewerkers over de ontwikkeling van het kind om zo kleine opvoedings- en ontwikkelingsvragen vroeg op te pakken. Tevens is er de mogelijkheid om medewerkers van Yorneo te vragen voor een groepsbezoek. Pedagogisch medewerkers kunnen op die momenten, eventueel op verzoek van de ouders, hun vragen of zorgen over kinderen of de groep inbrengen en besluiten de hulp van Icare JGZ/CJG en Yorneo in te schakelen. Op de groep of - in overleg met ouders - misschien thuis.

Voor de BSO-leeftijd geldt dat contact tussen school en kinderopvang ook van belang is om samen aan eventuele achterstanden of andere zorgen te werken. Ook hier vindt daar waar nodig afstemming plaats tussen ouders, school en BSO.

Door de pedagogisch medewerkers van de Rommelpot wordt veel belang gehecht aan vroegtijdige onderkenning. Dit neemt niet weg dat zij voorzichtig zijn met het 'opplakken van etiketjes'. Ieder kind is immers uniek en ontwikkelt zich in een eigen tempo.

Meldcode kindermishandeling

Kindermishandeling is geen eenduidig begrip. Wat iemand kindermishandeling noemt, heeft te maken met eigen normen en waarden, de manier waarop men zelf is opgevoed en de cultuur waarin men leeft. Het is van belang onderscheid te maken tussen kindermishandeling en minder gewenste opvoedingssituaties. Iedere verzorger maakt immers wel eens fouten, is onredelijk, driftig of handelt op andere wijze onvoldoende pedagogisch. Bij kindermishandeling is er echter sprake van structureel, stelselmatig, steeds terugkerend geweld of het ontbreken van zorg van de verzorger(s) naar de kinderen.

In dit pedagogisch beleidsplan staat aangegeven wat voor kindercentrum de Rommelpot de belangrijke pedagogische uitgangspunten zijn in de omgang met kinderen. Ons basisdoel is het aanbieden van een veilige en vertrouwde leefomgeving voor het kind. Vanuit deze basis kan het kind zich positief ontwikkelen. Daarin past geen verbaal of fysiek geweld. Op de Rommelpot hanteren we de meldcode huiselijk geweld van de Brancheorganisatie kinderopvang. In het protocol staan richtlijnen hoe te handelen ter voorkoming van en in geval van (een vermoeden van) kindermishandeling. Op de Rommelpot zijn hiervoor twee aandachtsfunctionarissen aangesteld waarvan één opgeleid is als pedagoog en de ander als sociaal pedagogisch hulpverlener met specialisatie jeugdzorg. De laatste weet hierdoor exact welke richtlijnen gevolgd moeten worden en welke wegen bewandeld moeten worden.

De rol van de ouders

Ouderbetrokkenheid

Door ouders te betrekken hebben de pedagogisch medewerkers van de Rommelpot de mogelijkheid met hen te communiceren over de opvoeding, pedagogisch met hen af te stemmen en de leefwereld thuis en op het kindercentrum te verbinden. Dat is belangrijk voor kinderen: het geeft ze een veilig

gevoel, wat een belangrijke basis is voor hun ontwikkeling. Daarnaast kan het nog meer opleveren dat in het belang is van kinderen. Bevordering van kind-vriendschappen, vertrouwen en gezelligheid en steun voor ouders, inspiratie en informatie en praktische steun voor pedagogisch medewerkers en kwaliteit voor het kindercentrum als geheel.

Oudercontact

De ouders/verzorgers dragen tijdens het brengen en halen van het kind in belangrijke mate bij aan het geleidelijk overgaan van de thuissituatie naar de kinderopvangsituatie (en omgekeerd). Deze gelegenheid wordt tevens vaak aangegrepen om wederzijds informatie over het kind uit te wisselen. Ouders/verzorgers kunnen de medewerkers bij aanvang informeren over bijvoorbeeld het humeur of de gezondheid van het kind. De pedagogisch medewerkers kunnen bij het halen van het kind kort verslag doen van bijzondere voorvallen tijdens de opvangtijd. Indien het wenselijk is dat hier meer tijd voor wordt uitgetrokken, kan er ook een gesprek worden aangevraagd met een medewerker. Ook wordt er gewerkt met de Bitcare app, zodat ouders op ieder moment van de dag kunnen zien hoe het gaat met hun kind. Met behulp van de app worden activiteiten en foto's gedeeld. Ook is er een chatfunctie. Verlof, verzuim, ruil, extra en flex-dagen zijn eenvoudig door ouders aan te vragen.

Mentorschap

Ieder kind krijgt bij aanvang van de opvang een mentor. Ouders worden hiervan bij de intake op de hoogte gesteld en horen wie de mentor van het kind is. De mentor is één van de vaste pedagogisch medewerkers, die meedraait op de groep van uw kind. De mentor volgt het kind heel specifiek, is aanspreekpunt voor de ouders en draagt zorg voor het welbevinden van het kind. De ouders van kinderen van 0 tot 4 jaar worden op de leeftijd van 10, 20, 32 en 44 maanden uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek. Voor de BSO kinderen gaat er geen uitnodiging uit, maar er kan indien nodig op initiatief van zowel de mentor als de ouder een gesprek plaatsvinden. Als er eerder twijfels of vragen zijn over de ontwikkeling van het kind, dan wordt er niet gewacht tot dit gesprek, maar wordt dat al eerder met de ouders besproken. In die zin komen er tijdens het 10-minuten gesprek geen 'zorgelijke of nieuwe zaken' aan de orde.

Vertrouwelijke informatie

Problemen in de privé-sfeer, zoals echtscheiding, ziekte of opvoedingsproblemen, zijn vaak sterk van invloed op het gedrag en de houding van het kind. Het wordt daarom op prijs gesteld dat ouders/verzorgers deze informatie aan de mentor/medewerkers willen overbrengen, zodat zij hier rekening mee kunnen houden. Voor een persoonlijk gesprek is altijd tijd en ruimte. Vanzelfsprekend wordt dergelijke informatie vertrouwelijk behandeld.

Nieuwsbrief ouders

Vier keer in het jaar wordt er een digitale nieuwsbrief verstuurd, waarin de laatste ontwikkelingen staan met betrekking tot Kindercentrum de Rommelpot.

VVE thuis

Op de dagopvang en de voorschool wordt met het VVE-programma Uk & Puk gewerkt. Hierbij worden binnen een thema verschillende activiteiten uitgevoerd met de kinderen. Deze activiteiten kunnen vooraf geplande activiteiten zijn, maar ook activiteiten die spontaan ontstaan, omdat de gelegenheid zich voordoet. Ouders krijgen middels een nieuwsbrief achtergrondinformatie over de Uk & Puk thema's die op de groep gebruikt worden, zodat er een goed beeld verkregen kan worden van de activiteiten die op de groep ondernomen worden.

Om de ontwikkelingsgerichte activiteiten zoveel mogelijk effect te laten hebben op de kinderen, is het goed als de kinderen ook thuis met de thema's in aanraking komen en ouders ook activiteiten binnen dit thema doen met de kinderen. Door de herhaling ontstaat er meer continuïteit voor de kinderen. Door op de opvang/voorschool en thuis activiteiten te doen die in elkaars verlengde liggen, hebben kinderen meer gelegenheid om te ontdekken, vaardigheden te oefenen, woorden te leren en hun omgeving te begrijpen. Op deze manier werken pedagogisch medewerkers en ouders samen aan de ontwikkeling van het kind. Wij geven ouders daarom in de nieuwsbrief ook leuke tips en activiteiten die de ouders zelf met hun kind kunnen doen, om ook thuis aan te sluiten bij het thema op de groep. Denk hierbij aan verschillende materialen en spelideeën, tips voor voorleesboekjes binnen het thema en liedjes die op de opvang gezongen worden en die ouders thuis ook met hun kind kunnen zingen.

Oudercommissie

De Rommelpot heeft een oudercommissie. De oudercommissie bestaat uit een aantal ouders van kinderen die het kinderdagverblijf, de voorschool en/of de buitenschoolse opvang bezoeken. Deze ouders behartigen de belangen van alle ouders.

De belangrijkste verantwoordelijkheid van de oudercommissie is om de kwaliteit van de opvang te bewaken en te bevorderen door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement. De oudercommissie vergadert minimaal 4x per jaar waarvan tenminste 3 vergaderingen plaatsvinden in aanwezigheid van de leidinggevende van de Rommelpot. De oudercommissie heeft echter altijd de mogelijkheid om alleen met de leden van de oudercommissie te vergaderen. In samenwerking met de pedagogisch medewerkers wordt er door de oudercommissie een jaarlijkse informatieavond georganiseerd.

Klachtenregeling

Op de Rommelpot willen we er alles aan doen om onze kinderen en ouders een zo goed mogelijke opvang te bieden. Als ouders/verzorgers het idee hebben dat er in de opvang iets niet in orde is of zijn, dan is het van belang dat zij dit laten weten, zodat er aan een goede oplossing gewerkt kan worden. Bovendien leren wij als organisatie van gegronde klachten. Wij gaan graag met ouders in gesprek. Kindercentrum de Rommelpot heeft hiervoor een interne klachtenprocedure.

Als ouders en de leidinggevende er onderling niet uitkomen, dan kan het geschil voorgelegd worden aan de Geschillencommissie Kinderopvang. Bij het klachtenloket Kinderopvang, dat is verbonden aan de commissie, wordt eerst geprobeerd om de klacht op te lossen door het geven van informatie, advies, bemiddeling of mediation.

Ouders kunnen een geschil indienen bij de geschillencommissie als:

- Kindercentrum de Rommelpot niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en kindercentrum de Rommelpot het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van de klacht.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij kindercentrum de Rommelpot. Bijvoorbeeld in het geval van intimidatie of wanneer de ouders bang zijn dat het voorleggen van de klacht vervelende repercussies kan hebben.

Oudercommissies kunnen een geschil over de toepassing van het adviesrecht direct voorleggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang.